

גְּבָאָה

1945,

פֵּלַצְצָהָרֶפְּטָמָן

פְּהַדְעָהָאָלָה

שְׁנִיאָה

הַשְׁנִיאָה

א מיטיניג מוצאי יומ כפור אַ שְׂוָהָלָה מְאַנְטָאָגָן

עס זענען זיך צוזאמען געהונמען אלע מתפלליין מיט זיירע פֿרוּיעַן - דער פרעיזידענט גלאזמאן האט געעפֿונט דעם מיטיניג, דער סעקריטער ה' ריטשלער לינט דעם פראט'קאל און ער איז אונגענוןמען געווארען, דער פרעיזידענט גלאזמאן האט געבעטען, דעם גבא' יחיאל הערמאן. אַ ער זאל רעדען עטליכע ווערטען, וועיגען דעם פֿאַרְלוֹסְטְּפֿוֹן אָונְזְעָרָעָן אַ גַּעֲטָרָאַיִן מַעֲמָבָעָר, אַ ער רַעֲוָרָעָנד, אַין אַ גְּרוֹנְדָּעָר, פֿוֹן דָּעָר שְׂוָהָלָה, מְרַדְכִּי טְרִיהָבָעָה אלע מעמבערים האבען זיך אוֹיַּק גַּשְׁטַטְעָלָט אַין אַנְדִּינָה פֿוֹן דעם פֿאַרְלוֹסְטְּפֿוֹן דָּעָר גַּאנְצָעָר פֿאַמְילִיעָ אַז זַיְּזָלְעָזָן מַעַהָר פֿוֹן קַיְּזָן צָעָרָה האבען — — — —

דער פרעיזידענט גלאזמאן האט געבעטען דעם האָרָר פרעיזידענט ב' בראנץ אַ ער זאל אַיבָּעָר נַעֲמָעָן דִּי טְשָׁעָר פֿאַרְאוּמִינִישָׁעָנוּס אַין אַלְעַקְשָׁעָנוּס, דער רַאֲזַעַלְתָּאָט, יַעֲקָב גָּלָזָמָאָן אַין יְחִיאָל הַעֲרָמָאָן, זַיְּנָעָן עַלְעַטְעָט גַּעֲוָרָעָן בְּיַאֲקָלָאָמִינִישָׁעָן, בְּרַיטְשָׁלָעָר סְעָלָה, בְּפְקָדָעָנִישָׁעָן טְרַעְזְשִׁירָעָר, טְרָאַסְטִיעָס יַאֲכִינְקָהָאָת, יְהֹשָׁעָה הַעֲרָמָאָן, זַיְּקָאָפְּנָאָן, דָּעָר גַּאֲבִי הַעֲרָמָאָן אַז אַלְעַטְעָט גַּעֲוָרָעָן אַלְעָס רַעֲוָרָעָנד,

דָּעָר סְעַגְרַעַטְעָר האָט רִיפָּאַרְטָעָט אַז דָּעָר קַאֲלַעַכְשָׁעָן פֿוֹן עַרְבָּיְום כְּפָור אַז גַּעֲוָעָן 280/24^ט דָּעָר פרעיזידענט האָט רִיפָּאַרְטָעָט אַז דָּעָר כָּל נְדָרִי אַפִּיהָל האָט מַעַן קַאֲלַעַטְעָט דִּסְמָעָ 280/24^ט אַין דָּעָר גַּאנְצָעָר עַולְם האָט זַיְּקָגְוּעַנְטָלִיךְ, פֿאַר בְּרָאַכְתְּ מִיט אַבְּיִסְעֵל מַשְׁקָה, מַעַט דעם האָט זַיְּקָגְוּעַנְטָלִיךְ

לִשְׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלָיִם

היטלערן דארף מען ניט שילטען

דער באויסטער שריבער ה' גרשם-באדער, איז געזעסן, מיט עטיליכע פרײינט אונ מען האט געשמוסט וועגן דער היטלער-געפֿאָר. האט יעדערער. היטלערן מכבד געווין מיט א באזינדער ער גלאַר, אבער ווען עס איז געקומען. צוֹהַ בְּאַדְרָן, זאגט ער: פָּעַ, עס פָּאַסְטִּינִית צוֹ שִׁילְטָעַן.

איך וועל בעסער זאגען, איז דאס, וואס אַיך ווינש היטלערן, זאל עס מיר אלֵין אַנְגָּמָעַן צוּוֹי מאַל אַזְוִי פִּיל... — ווי קומט עס ? — האכען זיך אלע פָּאַרְוָאַנדְרָעַט, — גאנַץ אַינְפָּאָר — ענטפָּעַרט ה' בָּאַדְרָע — אַיך ווינש היטלערן, איז ער זאל געהן אוֹיך אַיְן פּוֹס — אונַז זיך ווינש אַיך צוֹגָעָהן אוֹיך צוּוֹי פּוֹס: היטלער זאל געהן אוֹיך אַיְן אוֹיג — אונַז אַיך. אוֹיך צוּוֹי אַוְיגָעָן: היטלער זאל קענען באַוְוָעָגָעָן בלויֶז אַיְן האַט — אונַז אַיך בַּיְדָע — אבער שילטען ? פָּעַ, סְפָּאַסְטִּינִית ניט.

אַז עס קומט צוֹ לְעַבְעָן וּוַיְלַט זִיכְּרָן וְנִיט שְׂמָאָרְבָּעָן

דער מלאָך המות איז געקומען צוֹ אַז אלטָעַן אַידָעַן אַונַז אַיהם מַזְדִּיעַ אַעוּוּעַן. אַז זִיְן צִיְּת אַיז געקומען הויבט זיך דער אַיד אַז בעטָעַן: — לאַז מַזְרָקְכָּאַטְשָׁ דָעַרְלָעַבָּעַן הִטְלָעָרָם סֻוֹף. האַט דער מלאָך המות געהאט מיט אַיהם אַיְזָעָהָעַנִּיש אַונַז אַיהם אַפְּגָעַלְאַזְט — עס אַיז אַבער געקומען דער טָאג, אַז הִטְלָעָר האַט עַפְּשָׁפְט אַמִּיתָה-מְשֻׁוָּה, — אַיז דער מלאָך המונָט וְוַיְדָעַר געקומען צוֹם אַידָעַן. — אַיך האָב געהאלטָעַן מַיִן צוֹזָאָג — האַט עַד גַּעֲזָאָגָט — אַיצְטָהָס, זאגט צְעָדָר אַיד: — אַיצְטָהָס, אַז מַעַן אַיז פְּטוּר גַּעַוּוֹא צוֹלְעָבָעַן, וְוַיְלַסְטוּ מִיד אַוְעַקְנַעַמְעַנְבָּעַן לְאַז מַזְקָאָפָן

תְּגַזְּבָּה

אַיְשׁ תִּם וַיְשַׁר הַנִּכְבּוֹד
שְׁהָלֵךְ לְעוֹלָמוֹ
שְׁעָסְקִי תְּמִיד בְּצָרְבִּי
צְבּוֹר בְּשָׁלָמוֹת, נְפָטָר
מְרַדְכִּי בָּרְ יִשְׂרָאֵל טְרִיהָובָּבָּּ
בָּזְחֹדֶשׁ אַלְקָן שָׁנַת תְּשָׁהָבָּה
וַיְנוֹחַ עַל מִשְׁכְּבָוּ בְּשָׁלוּם וְנִאָמֶר אָמֵן
September 5, 1945

בְּרַאֲזָמָן וּרְיִיס פַּרְעֹזִידָעֵנֶט יַעֲקֹב בָּן יוֹחָנָן יְהוּזָאֵל בָּן מְנוּחָם שָׁנָת כְּלִיל יְהִי שָׁנָה

כ' נָאוּעַמְכָעֵר 1945

א מִיטִינְג אַין שָׂוָהַל, דָעֵר פַרְעֹזִידָעֵנֶט ב' גָלָזָמָן הָאַט רַעֲפָאַרְטָעַט-אַז עַס אִיז אַב גַּיהְלָטָעַן גַּיוּוֹאַרְעַלְעַט
אַבָּאַרְד מִיטִינְג וּוּגַעַן אַבָּעַל הָוָא. מַעַן זָאַל צָהָלָעַן 55 דָאַלְעַר אַיְהָר פָּאַרְעַן לִיְנָעַן אַין דָעֵר תּוֹרָה, ב' יְהִי
דָעַס הָאַט יְעַדְעַרְעַרְעַר מַעַמְבָעַר גַּעַנְוּמָעַן דָאַס וּוּאַרְט. אַוְן עַס אִיז גַּעַפְאַסְט גַּיוּוֹאַרְעַן. אַז מַעַן זָאַל דָעַם
בְּעַל קָוָה צָהָלָעַן 55/דָאַלְעַר אַיְהָר, דָאַס מִינְט, צָוְבָה הָעַרְמָאַן אַלְעַס בְּעַל גָּוָה.
אַבְּגָעַר דָאַהָאַט פָּאַסְיָרְט אַזָּא זָאַק וּוּאָס גַּעַנְשָׁר הָאַט זָרָק נִישְׁט אַרְיכְּט - ב' הָעַרְמָאַן הָאַט גַּעַהְלָטָעַן
זָהָר אַפְּיִינְעַס דָרְיוּשָׁה [דָעַ לְחַכְוִמָה בְּרַמְזָה] אַוְן עַר הָאַט גַּעַבְעַן אַמְתָנָה 55 דָאַלְעַר
עוֹ דָעֵר שָׂוָהַל, דָעֵר עַוְלָם הָאַט בְּאַדְאַנְקָט ב' הָעַרְמָאַן דָעַס(בְּעַל גָּוָה) פָּאוֹ דָעַם דָאַנְיִשְׁעַן

21 November 1945

בְּרַאֲזָמָן וּרְיִיס פַּרְעֹזִידָעֵנֶט

עַס זָעַנְעַן זָרְצָזָעַמְעַן זָעַגְרַאַר אַשְׁיַנְעַר עַוְלָם, מַעַנְעַר מִיטְזִירְהָעַן צָו דָעֵר חַבְרָה קְדִישָׁה
סְעֻוזָה, דָעֵר סְעַקְרִיטָעַר, דָוד שְׁלָמָה גַּאלְדְבָעָרָג הָאַט גַּילְיָנְט דָעַם פְּרַאַטְיָקָאַל פָּוֹן אַגְּאַנְעַס יְהָר
מַעַן הָאַט אַוְיְגִיפְעַדְעָרְט ב' הָעַרְמָאַן, אַז עַר זָאַל אַנְדִּיְטִין דָעַם מִינְיָג, וּוּאָס מִינְט חַבְרָה קְדִ
ב' הָעַרְמָאַן הָאַט עַגְסְפָלְעָנְט דָעַם בְּאַדְיָוָגָה וּוּאָס מִינְגָט ח' ג', אַיְן עַר הָאַט אַוְיָקָנִיט פָּאָר גַּעַסְסָעַן צְוָדָעַ
מַעַן דִּי אַלְעַאוּמְשִׁילְדִיגָע קְדוּשִׁים וּוּאָס זָיְנְעַן אַיְמָגְעַקְוּמָעַן נַעַל הַדּוֹשָׁת הַשָּׁם יְיָ יְרָחָם עַלְיָנוּ
פָּוֹן דָעַם רְשָׁעַ יִמְחָא שְׁמוֹ וּזְכָרוֹן. וַיְמַחְשֵׁב שְׁמוֹ מַלְהָצִירְיוֹ, הַיְטָלָעָר
נִיטְקוּקְעַדְיִג הָאַט דָעֵר עַוְלָם. אַוְיָקָנִיט גַּעַסְסָעַן צְוָאַגְיִינְסָעַן פָּוֹן דָעַם וּוּאָס דִּי גַּוְמִיטָעָה הָאַט
צָו גַּיְגָעָרִיט לְכִבּוֹד דָעֵר סְעֻוזָה, פָּוֹן עַסְעַן, אַיְן טְרוֹוְקָעָן. דָעֵר עַוְלָם הָאַט פָּאַרְבָּאַכְט (הַזָּאַן רְחָנִיּוֹת הַזָּאַן
גְּשָׁמִיּוֹת) מַעַן הָאַט זָרְצָזָעַמְעַן אַז דִּי חַבְרָה קְדִישָׁה זָאַל נִטְהָרָאָן אַגְּאַנְעַס יְאָהָר קְיִינְט פָּוֹן קְהִימָה
מַעַן הָאַט גַּעַמְאַכְט לְחִיִּס, אַוְן מַעַן הָאַט גַּיְוִינְשָׁעַן אַז (גַּאַט בְּרוֹךְ הַוָּה) זָאַל בְּאַצְהָלָעָן דִּי אַלְעַ
רְשָׁוּעָם מִיטְאַדְוִיסָעָמָה מִיתָה מִשְׁנָה) אַגְּוֹטָעָנְאַכְט

פָעַסְט חַבְרָה

בְּיִ דָעַם מִיטִינְג אִיז גַּפְאַסְט גַּיוּוֹאַרְעַן

עַס אִיז אַוְיָקָנִיט גַּעַפְאַסְט גַּיוּוֹאַרְעַן אַז מַעַן זָאַג
מַאֲכָעַן אַבָּאַנְקָעַט אַין שָׂוָהַל. פָּאוֹר דִּי סְאַלְדָאַטָעַן
פָּוֹן דִּי בְּרוֹדְעָר פָּוֹן דָעַר שָׂוָהַל. וּוּעַן אַלְעַן וּוּעַלְעַן
שְׁוִין זִין בְּיִ זְיַרְעָה עַלְטָעָרִין אַין הַיָּם בְּשִׁלְוָם

איברגונגבען פערקעהרט

רב האט געהאט א שלעכט וויב, אונז וואס ער האט
אייהר געריסען, האט זי אלץ געטהון קאפור,
האט ער אייהר גועזאגט: "גאנר מיר לינזען"
האט זי איהם אפגעקהקט "באָב", קאָר בָּאָב, האט
זי אפגעקהקט לינזען, ... אֶזְזִין זוּהַן חֵיא אַיז
אונטערגוואקסען, אַיז ער געפלען אויף אָז
אויפטהו, אָז ער פֿלעגט אייהר איברגונגבען דעם
פאטערס וווערטער אלץ פערקעהרט, אַיז מְמִילָא
שטענדיג איסגעקומען ווֹ רְבָּהָאַט פֿעָרָלָאָנָגָט,
איינמאַל זאגט רב דעם זוּהַן: "דִּי מְאֻמָּעָ דִּינָעָ
זעהט אוּס, אַיז בְּעָסָעָר גַּעֲוָוָאָרָעָן". זאגט איהם
חֵיא דָאָס אַיז צוּלִיעָב דעם, ווֹיל אַיך גַּיב
אייהר אַיבָּעָד דִּינָעָ וווערטעד פְּאַגְּגָעָרָט
אַזְּוִי גָּאוֹר — ! — זאגט איהם דער פְּאַטְּעָר מִיט
אַ שְׁמִיכָּעַל — נִישְׁטָן אָמְזִיסָּט זָאוֹט דִּי ווּעָלְטָאָג
ווערטיל: "דִּי אַיְעָר זָעָנָעָן קְלִיגָּעָר פּוֹן דִּי הִיהְנָעָד".
פּוֹן דְּעָסְטוּוּגָעָן זָאַלְסָבוֹן מְנַהָּר אַזְּוִי נִשְׁטָן טָהָוּן;
מַעַן פְּאַדְּזָבָּנָיְשָׁט אַיְגָעָשָׁאַוָּנוּן צָו הַיְּזָן לְיָגָעָן,

פּוֹן תְּלִמּוֹד

אקט מעלות

ר' שמעון בן מנסיא זאגט: אקט מעילות געפונע
די חכמים ב' די צדייקים: שענקייט, קראפט,
רייכקייט, כבוד, קלוגשאפט, לאנגע יאהר,
גריז-גרויהייט און קינדער — און צו די אלע
זאָכָעָן אַינְאַיְנָעָם, האבען זוכה געווען, רבִי מיט
זַיְנָעָן קִינְדָּעָר.

פּוֹן תְּלִמּוֹד

דעתםבר 1945.

זונטאג דעם צויתען

שנת תְּשׁוֹבָה בְּאַפְּלַטְּלַזְּמָן 1946

זונטאג, די שוהל איז ליכטיג עס איז

א יומ טויבדייגער שטימיניג, די קומיטעל
טוט אליעס וואס נאר מעגלאען, איז עס זאל זיין
וואס שענער, און וואס בעסער, אליעס יודע שוע
בחורס וואס זיינען געוווען מעבר לים. 50, און צוֹהָל
זיינען אינגלאדען ג'ווארען מיט זירע
עלטערין, איז איז אינגלאדען ג'ווארען
ר'בערגער. און ר' דענעבערג,

אליעס איז יוווען איז בעסטען
ארדייניג, עס אליעס איז צו גיגלייט
ג'ווארין. הָן פּוֹן עַסְעָן, אֵין הָן פּוֹן טְרִינְגָן
מְכֻלָּתָב.

דער טשערמאן פון באנקעט איז
דער געויסער פרעדידענט פֿין שוהל
צַחֲקָבּ בָּנְן שְׁלֹמֹהּ יְזָהָרְגָּן גָּלָסְטָאָן,

מיסטר הערמאן דער גבאי פון
דער שוהל האט אדוריך ג'יפורט
דעם פֿאָגְרָאָם צוֹס בעסטען וואס איז
מעגלייך ג'ווען עס האט זיך ג'ישלאָם
מיט. התקה

נעשה עי יהאי הכהן

ב גלאזמאן אליעס טשערמאן

א אוריינט עולס איז זיך צוזאמען ייקומען
אין שוהל, ליכטיג אין לעבענדיג, 33-33
יום טוב און ער האט גבעטען דעם ב'יחיא
עו בענששן חנוכה ליכט, און ב'הערמען האט
ג'אלטען ארעדען דעם באטינטיניג פון
חנוכה, און ער האט אויך ניט פאר געסני
צו מאגען. דעם גרויסען אומגליק וואס
(הטילער הרשע יmach שמו זכרו) האט
אן געטוון צרות די אומשילדיג אידישע

פֿאָלָק, דער פרעדידענט אליעס טאסטמיינסטער האט
יעדען איזעט אוף ג'אנדרט צו האלטען אספיטש
עט איז געוווען צו ג'אנדרט אפיינעס סאפעער, און אַ
בְּיִסְעָל מְשֻׁקָּה האט אויך ניט ג'יפְּעָלָט. דער

יעילם האט פֿאָבָּרָאָכְט בְּרוּדָעָרְלָעֶר
און מען האט ג'ענדיקט מיט דעם יודעשען
מצמור הַתְּקָוָה — — מען האט פרעצענְטִירְט
דעם גבאי יהיאל כְּעַמִּיט אַשְׁיָּנָעָמָן חֲנוֹכָה צְיָאָה
חֲנוֹכָה לְאַמְּכָה

23 / 22 אפריל 1946

פרעצענְטִירְט האלטען דריי הינדרט דאלער פאר
האבען לעקטעט דריי הינדרט דאלער פאר

מעות חטין, די געלד איז אוועק גגבעבן ג'ווארין
דוריך גלאזמאן און הערמאן צום ועד העריך
עס איז ג'פאָסְט איז דער באנקעט פֿאָר די צוֹרִיכָה
עַקְוּטָעָנָע סַלְדָאָטָעָן, זאל פֿאָר קְוּמָעָן אַיְזְשְׁוּלִיכָה
אין שוהל תפארת ירושלים, די אליעס סַלְדָאָטָעָן זיינען

זוילקאמ מיט זירע עלטערין, אליעס פרִיךְ
די קומיטע הערמאן, גלאזמאן, דובראווסה, קופמאן

יוסף מזקיר שבתי

יוסף. שומר שבת

עס איז אמאָל געווֹעַן אַ, אַיד מִיטַּן נְאַמְּנֵן יוֹסֵף, אָזֶן דָּעַר
רַ' יוֹסֵף גַּעֲוֹעַן אַ פְּרוֹמוּעַר, עַהֲרִילִיכָּעָר אַיד. אַבְּעַרְגָּאָר
בָּאוֹזְנוֹדְעָרָס הָאַט עַר מַקְפִּיד גַּעֲוֹעַן, אַוִּיתָ שְׁבָתָ, אָזֶן אַירָס
אַפְּגָעָהִיט מִיטַּאַלְעַ אַיְנְצָעַלְהַיְטָעַן, רַ' יוֹסֵף הָאַט, אַפְּנִים
גַּעֲוֹיסְטָמַן פּוֹן דָּעַם סּוֹד, - אַז מַעֲהָר וּדִי אִידָּעַן הָאַבָּעַן
אַפְּגָעָהִיט דָּעַם שְׁבָת, - הָאַט דָּעַר שְׁבָת זַיִן גַּעֲהִיט,
הָאַט עַר מִיטַּדָּעַר גַּרְעָסְט שְׁטָרְעָנְגִּיט אַפְּגָעָהִיט דָּעַם
שְׁבָת, אָזֶן פָּאַרְשְׁטוּהַט זַיִן, אַז בִּי זַיִן שְׁבָתְדִּיאָעַן טִיש
הָאַט גַּיְנְמָאַל גַּיִן פִּישַׂ נִיטַּגְעָלַט, אַיְנָעַר פּוֹן יוֹסֵףַס
שְׁכְנִים אַז גַּעֲוֹעַן זַעֲהָרְ רַיְיךְ, - נִיטַּקְיַין אַיד, - עַר הָאַט
גַּעֲלוֹיבָט זַעֲהָרְ שְׁטָרָאַרְךְ אַיִן - (שְׁטָרָעָן - זַעֲהָרְ,
(פָּאַרְאַוִּסְזַעְהָרְ) אָזֶן "טְרָעָפְעָר", - הָאַט עַר דָּוְרָכָאָוִס
אַיוֹוָאַלְטַ וּוּסְעַלְ וּוּאַסְ דִּי צּוּקְוָנְפָט הָאַט פָּאַר אַהֲם,
אַזְ עַר אַווֹוָעַקְ צַוְ אַטְרָעָפְעָר. - אָזֶן דָּעַר "טְרָעָפְעָר"
הָאַט אַיִם גַּעֲזָאַגְטַ אַז זַיִן גַּאַנְעַזְ פָּאַרְמָעָגָעַן וּוּעַט
אַבְּעַרְגָּהָן צַו זַיִן שְׁכַנְזַיִן יוֹסֵףַ הָעֵנָט, אַ צְעַרְוָדְעָרְטָעָר
בִּזְ גַּאַר, אַזְ דָּעַר גַּבְּרַ אַרְוִיסַ פּוֹן דָּעַם-טְרָעָפְעָר -
גַּעֲטָרָאַכְט, אָזֶן גַּעֲטָרָאַכְט, זַיִקְ גַּעֲעַצָּהָט, אָזֶן הָאַט
עַנְדְּרַיְךְ בָּאַשְׁלָאַסְעַן צַו פָּאַרְקְוִיפָּעַן זַיִן הוֹזְ מִיטַּזְ
גּוֹטְ אַרְוִם, אָזֶן פָּאַר דָּעַם גַּעַלְטַ הָאַט עַדְ גַּעַקְוִיפָּט אַ
גְּדוֹיְסָעַן קָאַסְטְּפָאַרְעַן דִּימְעָטַ, אָזֶן אַהֲם פָּאַרְנוֹיְטַ אַיִן
הַיְטָעַל, - ! - גַּעֲהַעַנְדִּיגְ אַיְגָמָאַל אַבְּעַד אַ בְּרִיךְ פּוֹן
אַטְיְיךְ, הָאַט פְּלוֹצִים אַוִּס גַּעֲבָרָאַכְעַן אַ שְׁטוּרָעָם-וּוִינְטַ
וּוּאַסְ הָאַט אַרְוָנְטָעָר גַּעֲבָלָאַזְעַן דָּאַסְ הַיְטָעַל אַיִן וּוּאַסְעַר
אַרְיַין אָזֶן עַס אַזְ פָּאַרְשָׂוֹאַנְדָּעַן גַּעֲוָאַרְעַן -
וּוּעַן יוֹסֵף אַז גַּעֲהַאַנְגַּעַן, וּוּזַיִן שְׁטִיגָּעָר אַז גַּעֲוֹעַן,
דָּאַנְעַרְשָׁטָאָה קָוִיפָּעַן פִּישַׂ אַוִּיקְ שְׁבָתָ, הָאַט עַרְדָּעַרְזָעַן
אַ שְׁעהַנְעַם גְּרוֹיְסָעַן פִּישַׂ, נִיטַּקְעַנְדִּיגְ וּוּאַס יְעַדְעַ
פְּרוֹתָה אַיְזְבַּ" אַהֲם גַּעֲוֹעַן אַ גְּרוֹיְסָעַ מְטוּבָעַ, הָאַט עַר
דָּאָקְ בָּאַשְׁלָאַסְעַן צַו גַּוְיְפָעַן, לְכָבָוד שְׁבָתָ דָּעַם
טִיעָרָן פִּישַׂ, - וּוּעַן מַעַן רָאַת אַוִּיפְגָּעָשָׂוּתָעַן דָּעַם
פִּישַׂ, - הָאַט אַ בְּלִישְׁטָשָׁע גַּעַטָּאַן אַ גַּעַוָּאַלְדִּיגְ גְּרוֹיְסָעַר
דִּימְעָטַ, רַ' יוֹסֵף הָאַט אַהֲם פָּאַרְקְוִיפָּט אָזֶן גַּעַקְרָאַגְעַן
פָּאַר אַהֲם אָזֶן אַוְצָרְ מִיטַּ אַלְדַּ, - הָאַבָּעַן דָּאָקְ
שְׁוּזְ דִּי חַזְ"ל בָּאַהֲוִפְתָּעָטַ, אַז וּוּאַס מַעֲהָרְ מַעַן גִּטְ
אַוִּס אַוִּיקְ שְׁבָתָ, אַלְזַ מַעֲהָרְ וּוּעַרְטַ פּוֹן הַיְמָעָל
בָּאַצְוָאַלְטַ כְּפָלַ

זְעוֹה אַיִן גַּמְ' שְׁבָתָ דַּרְגִּיט

ר' יוחנן בון
הנשׁת

ירושלים

1946

הנשׁת

תפארת

המדרש

עקב פלאם מאן

קדושים גאנז

אמיטינג איז אב גהאלטען גווארען אין שוהל אלעס

דעס

סעהרטער, דער פרעיזידענט האט בארכטער או זדר באנגערט פארדי סאלדאטער וואס עס איז פאער גיגעקומען, אין שוהל אין 6/ דשזון האט גיאסט די שוהל 20,000, אין מען זאל ארײנסטעלען אין קענענדער אדלער אדויטיאמענט, ד' פראגע וועגן בעל מוסך. אונ א בעל שחרית אויך ר'ה ויה"כ, איז אב גיליגט גווארען אויך נעפסען מיטינג אין אויך אפויינטער אקומיטע, ד' קומיטע זאל רעפארטער צום מיטינג וועגן די בעל תפנות

אמיטינג אין שוהל

Sept. 17, 1946

דער פרעיזידענט האט רעפארטער אויפגענו מען חזון פסח האפקינס אויך ר'ה ויה"כ און סוכת אלעס בעל מוסך. א, פרײַז 400 דאלען, דאם מיווט איז די טרעזשערע זאל באצורהלען 300 ד' אין די מעמבער זאלען דענעטין 50 דאלען, דער בעל שחרית ב'ב'א אין אבעל תזקע, אן אפרײַז, עס איז אויס גקליבען גווארין א'קומיטע צו אטענדין די סיטס, אויך רה ויסכ'ין

רישאש הנטה לאין שוהל זונטאג צו גדרה סעפטער אמיטינג יעדער אינער האט גווינשין דעם צויעיינען א כתיבה וחתימה טובה

ער וויס וועמען צו מכבד זיין

לעטען ראש השנה האט אין א גויסער שוהל א שם שוגעטראגען זיין טאבאָך פישעה צו עטליכע אידען אין זי' מכבד גווען מיט א שמעה טאבאָך, ווען דער רב פון שוהל האט געזעהן ווי דער שם שוגעטראגען צו געבען א שמעה טאבאָך, האט עם איהם געפרענט פאר וואס ער איז מכבד די מעשען, און ניט אויך קײַן אנדערע? — פארשטערת איהר, רב' — איר גיב שמעקען נאר צודו וואס א גאנז יאהר שמעקען זי' אין שוהל ניט ארין. אפשר וועט דאס זי' פארשמעקען און זי' וועלען אנהיבען צו קיינען אין שוהל אפטער,

ב' מאריס בראנץ דער געוועזענער פרעיזידענט האט אעשהמען א פאהער עץ הח'יס. צו דער שוהל,

מ' סינגרמאן האט אגבען צו דער שוהל 500 דאלען איז זאל ארויפשטיילין זי' ערע נימען אויך די עצהיס. אן נאמען פון זי' פרוייה.

קָאנְגֶּרְיְּנִיכְשְׁעֵן

וַיֹּאמֶת אֱלֹהִים וְיֹאכְלֶה

46.

בְּנֵי גָּלָסָמָן

לשבת מוצאי יום הכפור שנת תש"ד פ.

עס זענען זיך צו זאמען געגומען אלע מתפללים מיט זי העה פרוי העה. דער פרעיזידענט ערפערעט דעם מיטיניג און ווינשט אלע א אמר כתרבה וחתימה טוביה. דער סעיגראונטער דיבט שלער האט געלענט דעם פראטיילאל. אין האט בארכטטעט איז דורך דעם יאהר איז געוויען דעו גילעטטעט גיווארען, 2527 זיבענזה נדערט מיט, 25 דאלען אוֹן זוֹ פָּעֵנְט, ערב יוֹם כְּפֹרְךָ לְאַלְעֲלָשָׁעָן דִּסְטוּעָן, 20 פָּעֵנְט אַזְּרַעַל אַיִן 20 פָּעֵנְט

עלעיגלען

נאמייניג

פרעיזידענט י' גלאזמאן האט מכבוד געוענדעם האנאָר' פרעיזידענט מ' בראנץ איבער צו נעמען ד' טשער, פאר נאמניינישענס אין עלעקסשנס ♀ רַאֲזֻלְטָאַט י' גלאזמאן פרעיזידענט ב' אקלימעשען | י' הערמאַן ווֹיס פרעיזידענט אין גבאי ב' אקלימעשען | פאר סעקריטער, ב' טrhoוב | טרעזשירער פ' קאַרְזְעַנְשְׁטִין | טראסטיערס יאנקאוו, פֿרְוּבְּרָאוּסְקִי, יְהִשְׁעִיהָן הַעֲרָמָאַן, הערמאַן אלעס בעל קורא אַיְן פָּאַר אַ רְעֹוֹרָעָנְטָה פָּאַר דַּעַם יְאַהַר תְּשִׁזְׁדָּה.

כל נדרי אפיק 33.00

November 10,

א מיטיניג

דער פרעיזידענט האט גיבעטען אלע ברודער זיך אוניפשטעלען באדויערעדען דעם טראדייגען, פוינט פון ד' פרוי פון ברודער ראובן פינסקי, און אוּיך דיזן יונגע תאכטער וואס האבען פארליירען זיינערע לייבענס אין א טראדייגען אומגליך, מען האט אוּיך באדארט דעם טראדייגען, אום גליק פון ד' פרוי, פון ברודער א' פינסקי וועיר איז אוּיך ד' שנור פון ברודער ראובן פינסקי ז' הערמאַן האט רפארטטעט איז ב', מענדיל קאָפְּלָאוּטָע איז אַסְפִּיטָאַל, אַזְּדָרְךָ האבען אַפְּעָרָאַיְשָׁעָן, ב' הערמאַן, אַזְּבָן ווַיְסָמָן אַגּוּמִישִׁי צו מנג'ר חוליה זיַין, דעם ב' קאָפְּלָאוּטָע

ב' גָּרוּעָנְשְׁטִין האט רעינגורט פון זיַין אַמְּטָאַל אלעס טרעזשראַר, מ' ווֹיס אַז אלעקטטעט גְּיוֹאָרָעָן טרעזשירער, עס אַז אַזְּדָרְךָ אַפְּאַסְטָ גְּיוֹאָרָעָן אַז מַעַן זָאַל פִּינְטָעָן ד' שׂוֹהָל, דָאַסְטָעָס

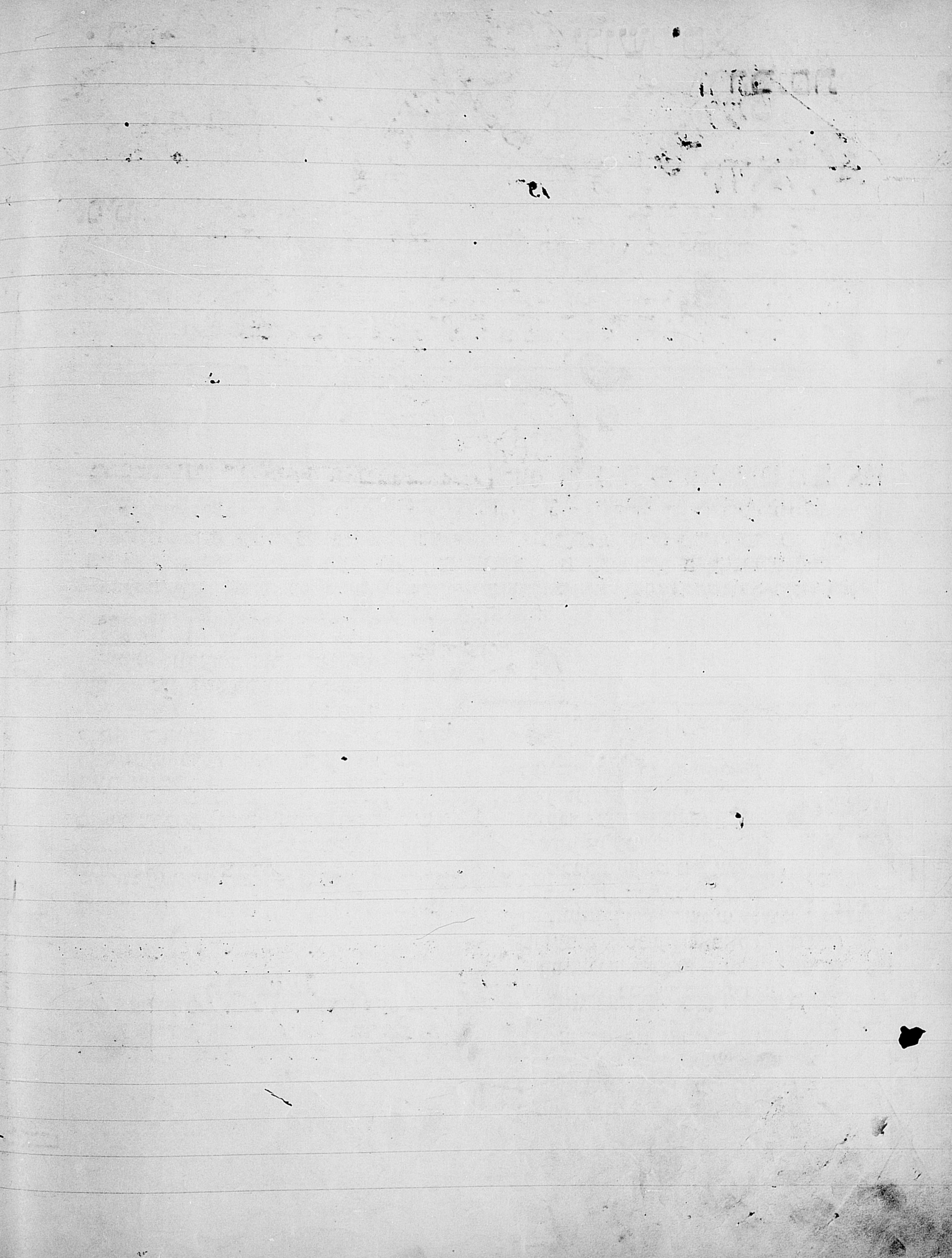
נאָוּעָמְבָּר

אַמִּיטִּינִיג

דער טשעמאַן האט באַאנְגֶּט דעם ברודער ז' מאָרָס בראנץ פאר זיינעם מהנה ד' עַצְמַיִסְס, צוֹדָר שׂוֹהָל | ברודער הערי ריטשלער האט נִיט אַנְגְּנוּמָעָן אלעס סעלר, "טְרִיהָוב הַאֲטְזִיק צְרוּיָק גַּעֲצִיָּגָעָן פון זיינעם אַנְגְּנוּמָעָמָעָם אַמְּטָאַל אלעס סעקרעטער

מ' ג' קאָלָאוּטָע אַז גַּעֲפָעָוְלִיבָּרְעָר חֹולָה, אַרְפָּאָה, שְׁלָמָה אַמְּן,

גָּבָאִי פְּאֵלָעָק דּוּבְּרָאוֹסְקִי נְאוֹוְמְבָעָרְבָּן 22 פּוֹן דָּעַר חַבְרָה קְדִישָׁה
דָּעַר מִיטִינָג פּוֹן דִּיְיָ חַבְרָה קְדִישָׁא דָעַר טְשָׁעָרְמָאָן הָאָט גַּעֲפָעָנְט דָעַם מִיטִינָג
עָרָה אָט אַפְּגָעָעָבָעָן אַכְּרִיכָט, פּוֹן אַגְּנָאנָאָן יָאָהָר, דָעַר עַוְלָם פּוֹן דִּיְחָגָן, אָוָן יָאָרָךְ
אַיְנָגָע בְּעַל הַבָּתִים פּוֹן דָעַר שָׁוְהָל, מִיטִּזְיָרָה פְּרוּוֹן, עָס אַיִז גַּעֲפָרָאוּוּעָט גַּעֲוָרָעָן
זָהָר אַשְׁיָינָע סְעוֹדָה, אָוָן מְעַן הָאָט אַיִז נִיטָפָאָעָן צָו קְלָעָטָעָן אַסְומָע גַּעַלְד
בָּגָרְדִי נְוִיטָבָאַדְעָרְפְּטִיגָע פּוֹן יְעַנְעָזִיטָט יְמָמָן

חַנוּכָה פְּעַמְט

יְעַדְיְגָעָר 36

דָעַר מִיטִינָג אַיִז גַּעֲפָעָנְט גַּעֲהָרָעָן פּוֹן בְּחַחָעָר אַגְּלָסְמָאָן פְּרֻעָזִידָעַנְט
אַיִז בָּהָרְמָאָן הָאָט גַּעֲבָנְשָׁט חַנּוּכָה לִיכָט, אָוָן חַזְן הַאֲפְקִינָס הָאָט גַּעֲזִינָגָעָן
הַגְּרוֹת חַלְלוֹן דִּיְקָוְמִיטָעָן פּוֹן חַנּוּכָה בְּאַנְקָעָט, פְּדּוּבְּרָאוֹסְקִי, יְשָׂוֹאָרָץ, יְהָרְמָאָן
בְּהָרְיַטְשָׁלָעָר הָאָט גַּעֲלִינָט דָעַם פְּרָאַטָּאָגָאל, אָוָן אַיִז גַּט גַּעֲהִימָעָן, גַּעֲוָרָעָיבָי
אַלְעָמָעְבָּרָס, דִּמְזָשָׁאָרָעָטָעָהָאָט אַיִס גַּעֲלִיבָעָן בְּשְׁמוֹאָל הָאָוּשָׁאָוּ
אַלְעָס אַטָּאָסְטָמָעָר פְּאָרָוּ דָעַם בְּאַנְקָעָט, מְעַן הָאָט גַּעֲסָרְפָט אַשְׁיַנְעָט
סְאַפְּעָר הָן מִיטִ עָסָעָן, אָוָן מִיטִ טְרוֹנְקָעָן יְעַדְעָר אַיִנְעָר אַיִז גַּעֲוָעָן זָהָר צָו פְּרִידָעָן,
דָעַר טָאָסְטָמָעָר הָאָט גַּעֲגָעָבָעָן יְעַדְעָן מְעַמְבָעָד דָאָס וּוֹאָרָט, דָעַר לְעַצְטָעָר הָאָט
גַּעֲרָעָט בָּמְ' בְּרָאָן, מְ' בְּרָאָן, אַיִבָּוְילָ, עָרָהָאָט אַגְּבָדָה אַיִז אַבְּעָר זִין רִיְדָע
גַּעֲוָעָן דָעַר בְּעַסְטָעָר, וּוֹיְלָעָס אַיִז גַּעֲוָעָן פּוֹל מִוְטָאָמָת, אָוָן פּוֹן גַּאֲנְצָעָן הָאָרְצָעָן,
מְעַן הָאָט גַּעֲבָנְשָׁט, אָוָן דָעַר חַזְן הָאָט גַּעֲזִינָגָעָן רָאַשְׁהַשְׁאָדִיגָעָה הַפְּלָוָת, אָוָן מְעַן הָאָט

גַּעֲנְדִיְהָט מִיטִ פְּרִיְלִיכָעָן הַתִּיקָוָה גַּשְׁרִיבָעָן פּוֹן יְגָבָאִי

בֵּית הַכְּנָסֶת

תִּפְאָרָה אֲוֹרֶשְׁלָם

טְהֻרָה

שְׁנִית וְתִשְׁעַז

בָּיֹד

כְּרֻעָזִידְעָנֶט גְּלָאַסְמָאן

בָּיֹד

בָּיֹד

אמיטיניג איז פאר געקבונען, מיטוואך אסתדר תענית, דימיליה האט געליגט י. הערמאן
עס איז בארכטטעט געווארען איז מענדיל קאפאלאויטש איז איז אַ געפערליךען צוועטאנד
אלע האבען איהם גוינשען רפואה שלמה,

ב' ריטשלער האט רפארטעט, איזדי שוחל זאלטורהן אַ גרויסע מצוה, אוין אַדוֹיס צו
ראטיעווען אַ אידען פון פִּינְסְטְּרָעָן גִּיהְנוּם. - אוין אַזְוִי וּרְאַרְבָּה אַגְּרָוב אַרְאָב, זאל
ד' שוחל מַקְיָס דִּמְצֹהָ, אַיִן אַרוֹיס רָאַטְעוּוּן דַעַם רַב, אוין בְּעֻוּסְטָעָר בִּזְנָעָס מִאֵן
געמְטִיך אַינְטוּר, אַז עַר וּוּעַט דַעַקְעָן אלע עַקְסְפָּעָנְסָעָס, אוין גַּעֲבָעָן אַבְּאַנְד 20,000.
ד' ריטשלער אַיִן מְוִיְּסָמָאן אַקְוּמִיטָע צו אַטְעַנְדָּעַן דִּי בִּזְנָעָס פּוֹן רַב
איַז אַוִּיף אַז גַּעַוּעַן דִּי פָּאַרְאָגָע צְוָמָעָן זאל נַעֲמָעָן אַחֲזָן אַוִּיף פָּסָח, עַס אַז
געפָּאַסְט גַּוּוֹאַרְעָן אַז מַעַן זאל נַעֲמָעָן, חַזְוּן הַאֲפָהִינָּס. אַוִּיף פָּסָח, פְּרִיז 50. ד'

אַפְּרִיל 29. כְּדָ אַיִד 1947

אמיטיניג, אַטְרוּרִיגָּעָר בָּאַרְיכָּט, אַז מענדיל קאפאלאויטש אַז גַּעַשְׁטָאַרְבָּעָן,
זָג נִיסְן, דַעַר פְּרֻעָזִידְעָנֶט, אוין אלע אַפְּיַסְעָרָס, אוין אלע מַעַמְבָּעָרָס, האבען באַדְיוֹרָט דַעַם
פָּאַרְלָוָסְט פּוֹן אַינְזָעָרָן אַבְּרוֹדָעָר, מַנוֹּחָם מַעַנְדִּיל בָּר יַעֲקֹב גַּאֲפִיל, - אוין אלע האבען דִּי
אוֹיך גַּעַשְׁטָאַלְט, אלען רַעַסְפָּעָקָט צָום נִפְטָר

מִיטְינִיג 27 יַעֲלָה תְּשִׁז
יְהִי תְּמוֹז דִּיְנִסְטָאָג

ב' גְּלָאַסְמָאן האט עַרְקְלָעָרֶט, אַז מַעַן זאל זִיךְ אַינְטָעָרָעָסְרָעָן וּוּגְגָעָן אַחֲזָן אַוִּיךְ יִמְּסָדָן
נוֹרָאִים, ב' וּיְסָמָאן, טִילְנָעָר, הַעֲרָמָאן, זְלָאַטְנִיל, אָוּוּ, אַוִּיסְעָלְבָּעָן אלען אַקְוּמִיטָע פָּאַר אַחֲזָן
עַס אַז גַּעַפָּאַסְט גַּעַוּאַרְעָן, אַז מַעַן זאל פָּעַגְבָּעָי, דָּאַן סְטָעָס דִּי שָׂוָגָל, אוין אַוִּיךְ אַוִּיסְסִיד דִּי
ב' הַעֲרָמָאן. ב' וּיְסָמָאן, אַקְוּמִיטָע פָּאַר פָּעַגְבָּעָי דִּי שָׂוָגָל,

גַּעַשְׁטָאַרְבָּעָן מְרַת חֹהֶה אַשְׁתָּב' יְסָדָה אַפְּרִים נַעַבָּאָק, יְב' תְּמוֹז תְּשִׁז
דִּי גִּינְדָּעָר פּוֹן זִילְעָד פָּאַרְשָׁטָאַרְבָּעָן מַוְטָּעָר האבען דַעַנְעַטְעָט דַעַשְׁוָה 500
פָּאַר דִּי שָׂוָגָל תִּפְאָרָה יְרוּשָׁלָם, אַיִן נַעַמָּעָן פּוֹן זִילְעָד מַוְטָּעָר חֹהֶה עַה

June 30, 1947

אוֹפֶן מַהְרָ"ל פֿוֹן כְּרָאָג וּוּרְט
דָּעַר צָעַהְלְט אֶז אָגְלָה האַט אַיְהָם
אַמְּאָל גַּעַרְאַלְטָעַן אַיְן שְׂטָעַלְעַן
פְּהַשְׁשַׁטְּפְּרָאַגְעַן, צְוּוַיְשָׁעַן אַט דִּי
פְּרָאַגְעַן אֶז אָוֵד גַּעַוּעַן אַיְנָעַן וּוּנָעָגַן
דָּעַם, פְּאָר וּוָאָס אִידָּעַן דָּעַרְמָאַהָנָעַן
אַיְן שְׁמוֹנָה עַשְׂרָה דִּי אַבְּוֹתָן, אַבְּרוֹתָן,
יְצָחָה, אָוֹן יְעָקָב, אַבְּעָרָנִיטָמָשָׁה
רַבְּיָנוּ. וּוּלְכָעָר אֶז גַּעַוּעַן דָּעַר
גַּרְוִיסָעָר אִידְיִשְׁעָר מְנָהִיגָּה, אָוֹן אָזְוִי
פָּאַרְהַיְלִיגָּט בְּיַי אִידָּעַן —
דָּאָס אֶז דָּעַרְפָּאָר וּוָאָס מְשָׁה רַבְּיָנוּ
הַאַט גַּעַהְאַט אֶפְסָול אַיְן דָּעַר מְשָׁפָחָה
— אֶז גַּעַוּעַן דָּעַם מַהְרָ"לְס עַנְטָפָעָר
וּוָאָס פָּאָר אֶפְסָול גַּיְיָהְאַט דָּעַר
גָּלָה גַּעַוְאַנְדָּעָרָט — עַרְעַט גַּעַהְאַט
אֶשְׁוּעָר — יְתָדוּ — אָגְלָה —

לְפָאֵי הַעֲרָמָאָז

רַאַץְחַנְדֶּרֶסְטְוֹרֶן

די מעמבערים זענען אלע געווונן צו
פרידען פון חיז שעכטער, יעדער אײַנער
האט געווינשען דעם צוועיטען אכתיב
וחתימה טוביה, און פון שלום, עם
זאל הערשין שלום אויף די וועלט,

קָאַלְהַ שְׁקָמָה בְּהִזְבָּחָתְךָ שְׁעָרָאָל

mir אחינו בני ישראל זעהנען פול מיט
האפינינג איז מיט גאנטס הילך וועלען
mir באזיגען די רשיים
די יונגע יאדיעלז וואם זי געמאפערן פאו
דעם כלל ישראל מיט מסורת הנפש
זי זעהנען מקריב מיט זייר לעבען
זינען מיט האפינינג איז הגדוש ברוך הוא
זמיר וועלען מצלה זייז און עס וועט זייז
ותחזינה עייןנו בשובך לאיזו ברחים

רְעֵי גָּלָםָאָן

ב' מאריס בראנץ האט פארגשלאגען
איזו וויידער חיזן מייסטער, האט אברודער אחז
אין יאראָפֿ... זאלדי שוהל טוּהָן, אַטּוּבָה, אָוּן מְצֻוָּה
אָז מִיר פָּאָרְלָאָנְגָּעָן אַחַדָּן, אָוּן עַר הָאַט גַּעֲרָאָמִיסְטָן
אָז עַר וּוּעַטְזִיְּן פָּאָרְאָנְטָפָּאָרְטָלִיְּן פָּאָרְאָלָעָן עַקְסְּפָּעָנָטָן
אָוּן עַר חַעַטְדָּעַנְעַטְעָן צַוְּדִי שָׂוָהָל, 500 הַיְנָדְעָתָן
אָז עַר הָאַט גָּלִיְּדָן גַּעֲוָבָעָן אַטְשָׁעָק אַיְחָן, 500
זְעַר סְוִיפְּ אַיְזָ גַּעַוּעָן, עַר אַיְזָ טָאָכָע גַּעַלוּמָעָן!
אָבָעָר קִיְּן חַזְן אַיְזָ עַר נִיטָן, אָוּן אַבְּיַסְעַל טְרָאָבָעָן
אַיְזָ גַּעַוּעָן. (וַדָּע לְחִכּוֹמָה נְדָמוֹה)

אָרָפָאָרְטָן פָּוּנְחַזְגָּן גּוּמִיטָעָן אַז תַּזְנִזְנִזְנִי
שְׁעַכְטָעָר וּוּעַטְדָּאָוּנְעָנָן, רַאַשְׁתָּשָׁנָה, אָוּן
יּוּם כְּפָוָד, אָוּן סּוּכָּות, פְּרִיְּזָ 600. זְאָלָעָר,
אָוּן גָּלְאַיְעָר בִּגְגָן וּוּעַטְזִיְּן בְּעַל הַשְׁחָרִית
אָוּן בְּעַל תּוֹגָעָן, פְּרִיְּזָ 500 זְאָלָעָר
אָסִיט גּוּמִיטָעָן, רַטְשְׁלָעָר, זְאָדָאָנוּסָקָי

ב' הערמאן האט געמאקט דריי פִּיקְטָשָׁעָרָס
פָּוּנְטוּוּעָל, אויף אַיְזָ פִּיקְטָשָׁעָן אַיְזָ אַנְגָּעָשָׁרְבָּן
עַזְנִזְעָן מְעַמְּבָעָדָשִׁיף, אַיְזָ דָעָר צְוּוּיְטָעָן
טוּוּעָל וּוּעָרָט, דָעָר מְאַנְטָן דִּי אָלָעָן נְפָטָרִים פָּוּנְ
דָעָר גַּעַוּעָזָעָן שְׂוָהָל מִיטָּזִיְּרָעָן נְעַמְעָן,

ההנות בתותה והחנוני מהיפ. והפנקס פתוח, והיד כותבת. וכל הרוצה ללוות יבא
וילוה, ורgebאים מחרזרים תDIR בכל יום. ונפרעים מן האדים מדעתו, ושלא מדעתו,
ויש להם על מה שיסוכנו, זה דין אמרת (פרק אבות, פרק שלישי, טז)
א פריע גראם. אלץ וווערט DARTEL אויף משכנות געגען
א נעה איז פארשפריעט, איבער אלץ וואס טוט לעבען
די גראם שטעהט אפען ב"י טאג ווי ב"י נאכט
פונ דין ווינעלע ביז צום גבר. איז עס קינמאל פארמאכט.
דער גרעמעו גיט איך DARTEL אלצדיניג אויף בארג
אין אפענעס בור, פארשריבט איהר, האט נישט קיין זארג.
וועטינער אין גאל, אין בלאדר, דער גענסער חלאת
א שוואכע הארץ מיטדי וויסע פעסט, די מושעת.
אייהר האט אלין דאס פארשאפט, באשולדיגט ניט קינעם
אייהר האט זיך פארגלוסת צו האבען אפיקור אושאנהעם.
געפינט אייהר הארטעטען, וואס ווועלען איך איינצירען
אז דאס בלוט אין איינער פנים ווועט אנהויבען בליהען...
די קאלעקטערס געהען ארום איינמאנו אהן דין וויסען
נאך בעפאר דו געהסט דין לעבענסבוך שליסען,
די קאלעקטארס, זיך האבען דאך אויף וואס זיך צו שטיצען
די האסט דאך דין האנט אין זיך עיר בור אלין געטאן קריין,
צום סוף אבער. וווערען אלען צו דער סעודה געגרית
אויף יענער ווועלט. פון אלע דינע קראנקהיט באפרית,
דאס איז א געצען פון נאטור. אויף דין גארצינקען לעבען
דער אמרת ערד משפט, וואס איז פון גאטהייט געגען

פָּרְעֹזִידָעַנְט

גָּלָסְמָאָן

גְּבָאי
יְהִיאֵל בְּצִוָּת

SEPTEMBER 24, 1947

שְׁנַת
תְּשִׁחָחָה

אמיטינג מיטוואך מוצאי יומס כפוד ז' טורי די אלע מתפלין זעהנען זיך צוזאמען געיגום
דער טשערמן האטאפענט דעם מיטינג, דער שעיגיטער האט גליינט דעם פראטיכאל! און ער
אייז גאנט גהיסען גווארען ב"די גאנצע מאזשארטעה. עס אייז פרגעל, מען נאמנייעען
און עלעכששינס - דער רצעטלטאט י' גלאטען פראזידענט, י' הערמאן ווים פראזידענט,
וויסמאן טרעזשירען. טראסטיס יאניקאוו. ישערו הערמאן, פ' דובראואוסקי, ז' קאפרמאן
יהיאל הערמאן אייז ערוועלט געווארין אלעס רעדערענט, און בעל קורא פארדען יאָרוּ

אַ גּוּמִינְטָעַ צָו
קְוִיפְעַן אַתְּרוּגִים

י' הערמאן. מ' וויסמאן

כל נדרי אַפְּיָיל .. 578

אתודוג

לולב

אַפְּיָיל אַפְּרֶדֶךְ קְרָנוּפְּשָׂה פְּצָזָה

עס דיינען זיך צו זאמען דיהר אַ שיינער עולם מענער מיט זיר Heraus פֿרְוּהָעָן
עם אייז אויך איינגלאדען געווארען, פֿרְיוּוּט בעל הבתים צו די סעודה של מצוה
פאָלעך דער גְּבָאי פּוֹן דער, הָזָקָה האט געפֿינט דעם מיטינג, דער שעיגיטער
מ', בראנז האט גילענט דעם פראטיכאל פּוֹן אַ, גאנין יאהר טעטעהַיִט.
מען האט אַב גִּיגְעָבִין כְּבוֹד צו אַינְזָעָרָע נְפָטְרוּם. מען האט זיך אַוְפּוּעַשְׁטָעַלְתָּן
און אויך נִישְׁטָה פָּאָר גַּעֲסָעָן צו דער מאונען דעם יודישען צער פּוֹן דער גאנצעו וועלם
מען האט גיבטען, או ב' יהיאל הערמאן זאל עהלוּהָרִין דעם באַטְאַטְוָג פּוֹן דער
היינטיגע סְעֻוְדָה טָזָה כְּסִילָה, דער עולם האט פֿיַּזְנָטָה פֿאַבְּרָאַכְּטָה (הָזָרְחָנִיּוֹת אַיִן גְּשָׁמִיּוֹת)
מען האט געמאָכָט לְחִיִּים. און מען האט גַּיּוֹנוּשָׁעָן אוֹזְדָּבָה גְּדִישָׁה זאלען
נִיט האבען הָיַן מַתִּים. אַ גָּאנְץ יאהר, אַיְזָדִי אַלְעָרְשָׁעִים זאלען באַקְיָומָעָן אַ שְׁטָרָאָף פּוֹן

גָּאַטְבְּרוּךְ בָּו אַ גּוּטָעַ נְאַבְּטָה האט זיך גַּהְעַטְפּוֹן יְעֻדָּעָן אַיְזָעָם
ב' זָדוֹד שְׁלָמָה גַּאֲלְדְּבָעָרָה האט דְּעַנְטָעַט .00/דָּאַלְעָרָ צוֹזִין זְהָנָס בְּרָמְצָה עַקְבָּיְהוּשָׁע

נוּשָׂה עַי יהיאל כְּז'

ישראל

מלון מלך

א אַדְּרִישָׁן מֶלֶךְ

זונטאג יא נסלו פרשה ווישב תֵשָׁה: נאוועט בער 30 1947

תורה

לא תרצח
לא תנוֹף
לא תגנֹב
לא תענה
לא תחמד

כ' י'

אנכי יה
לא יהיה
לא תשא
זכור את
כבד את

דאש איז די גראנטע
היטאושע געשה
עניש איז משך פון
אין זער צווי טויזענט
יאהריגען גלות.
איין אלעס איז ווועט
עס פארשריבער
ווערען איין אין זער
געשיכטע איז פאקס
גראנטע זער זער זער

נעשות עלי חיאל כע הערמאן

אייף ר' עקיבא איגר דערצעה ליט
מען, איז ער האט אמאלו געה האט
און אורח צום סדר, — האט זיך ביט
אורח אויסגעגאטען דער פוס ווין
און דער טייטוּר איז באפלעקט
וועווארען, האט דער אורח זיך
געפיה ליט שטארק דער שלאלגען,
און דער גאון האט עס באמערכט
האט מיטן ארבעל א שאר עטאנ
זיין איגענעט פוס און איהם איבע
געקרט. — דער טיש שאקעלט
זיך. — האט ד' עקיבא באמערכט,
און דער אורח האט זיך אונגעוויבען
פהילען רימליך ער,

FEBRUARY 24

1948

טשנין
טשנין
טשנין

וועמאנז נאכט
גפא

אפריל 13,

א מיטיניג אין שוהל

עס איז קלעטעט געוווארען בי די מוגילה ליינען
אסומה געלד, פאר עזרה התורה, דיבערד האט
דער פרעיזידענט אוועק געטראונג צום
וועד הרבנן,

די סיק קומיטע האט ראנטערעט, איז ברודען
הרעהק פילט זיך אסאנבעסער פון זיין
שלאפקיש

חין אויף פסח

סאייז געפאסט געוווארען או מען זאל אויף
נעמען משה קארבער אלעס חין אויף
פסח פרייז. גיגאלען.

א מיטיניג איז שוהל דער פראטייכאל איז
פאהר געלגעזען ג'ווארען איז גוט איה יסען,
דער פראגע פון קלעקטען מעוז חטימן, איז
עררוועלט ג'ווארען, ב' ריטשלער, ב' ווייסמאן
אין זי' האבען קלעקטען 2.3.2. הינזערטן

אטרויריגע בארכט, איז יששכר ראנגעפלד
איז געשטארבען טז' שבט די שוהל
האט באדוירט די פאמיליע, אין אלען
האבען זיך אויך געשטעלט אלעס רעם
פעקט צודען נפטר ייששכר ראנגעפלד

עם איז געוווען אַ ריפאROT פון פרעיזידענט
אַ עס איז פאראאן צו-קופען אַ פלאז
פאר מעטען, אַ געגען אונזערע
(בית החיים), דאס וועט זיין אויף (להבא)
ויל אונזערע אויגען הווען אויף אַ
ביסעל זויטער ווי מיקען (דע להכונה ברמוזה)
עס איז גלייך עררוועלט געוווארען אַ קומיטען
צו פאראאנגלען וועגען דעם פלאז וואס
דער פרעיזידענט האט בארכטערט

ב' אַ נְפָרֵץ
יששכר
בר אנטזיל הכהן
ראזענפעלד
טז' שבט תש"ה
1948 27 JANUARY

א ישוב ניך האט געה האט געגעבען
זיין אלטער הגדה צום אינבידער,
אנ איז עס איז געכומען צום סדר
או ער האט שווין געה אלטערן בײ' חד גדייא"
האט ער זיך געכאמפט איז דאט בלעטעל
וועגן רבי אלעזר" אוון "רבי יהושע"
איז ארי נגעצעט געווארטען אינט חד גדייא,
— זעה נאר, שורה — רופט ער זיך אפ
צו דין וויב — איזו נוע פֿינע אידען, אוון
ז"י זיען אין חד גדייא,

הַשְׁנִית תְּשׁׁוֹבָה כְּרֻזְצָלִים וְעַזְעַנְתָּ גֶּלְאַסְמָאָן

תִּפְאָרָת גְּבָאי הַעֲרָמָאָן

בֵּית הַכְּנָסָת

1948, MAY.

א מיטיניג אין טויהל לאג בעומר: דער אפיק וואס דער פרעוזענט האט גימאכט פאר
די י. פ. א. יאנויטעד פאלעסטין אפיק, קאלעקטעט. לאג הינדערט אין זיבעציג,
ארומדרידענדיג די פראגע פון די י. פ. א. איז געפאסט געווארין איז די שוהל זאל
דענעטען צו דעם אפיק, וואס די שטצעד מאכט פאר פאליסטיין די
סומע פון 500, 500 דאלער - - די פראגע פון א חזן אויה שבאות, האט ב' גאל
בערג גימאכט א פארשלאג, איז די סומע געלד וואס מען דארף צורהאלען א חזן
איין זאל עס ווערין, 300. פאר (די י. פ. א. פאלעסטין)

SEPTEMBER 7.

א מיטיניג

א טרייריגע מארגען, מיטוואר און דער פרי, ג'ענדיג אין שוהל איז ער אויפן ווען
געטארבען, אלע מעמבערים האבען איהם באלית צוזין איביגעראי.
דער פרעוזענט האט געהיסין אלע מעמבערים זיך אויף שטעלען, אלעס רעספערן
צופארשטארבענים יהושע העשל בר צבי, זאדאנאוסקי נסך זיך אב
תaea נפשו צורה בצורך החיים וינה על משכבו בשלום אמן

עס איז ערועלט געווארין א קאמיטע צו פארהאנדלען וועגן א חזן אויף
ימים נוראים, די ג'אמיטע האט ראנטערט, איז זי' האבען צו געונמען
א חזן פרייז 300. ביג א בעל שחרית, איז אויז ווי די שוהל נויטיג זיך איז א שטש
האט די שוהל צו געונמען, א מאן פון דער סיטע. אלעס שטש און בעל קורא
איין חזן, פרייז 1000, דאל איהר, דער ארטמעט. אויף 2 יארו, דער גאנטערן פון שמש איז
משה יוסף גליק, - - דער נאמען פון חזן אויך ימיס נוראים - יוסף בערענשטיין
בײַ דעם מיטיניג האט מען באצורת צו מ' טהאנטש פאר פיגסען דעם בעסמו

ראט השנה אין שוהל

תפתח ותחתם לאמתר לחיים טובים

גע' ע' יהיאל כץ

1948

OCT 13

1949

גָבָאי
הַעֲרָמָאָן
מִיטוֹוָאָרְ מַוְצָּאֵי יּוֹם
כְּפֹרֶת שְׁנִית

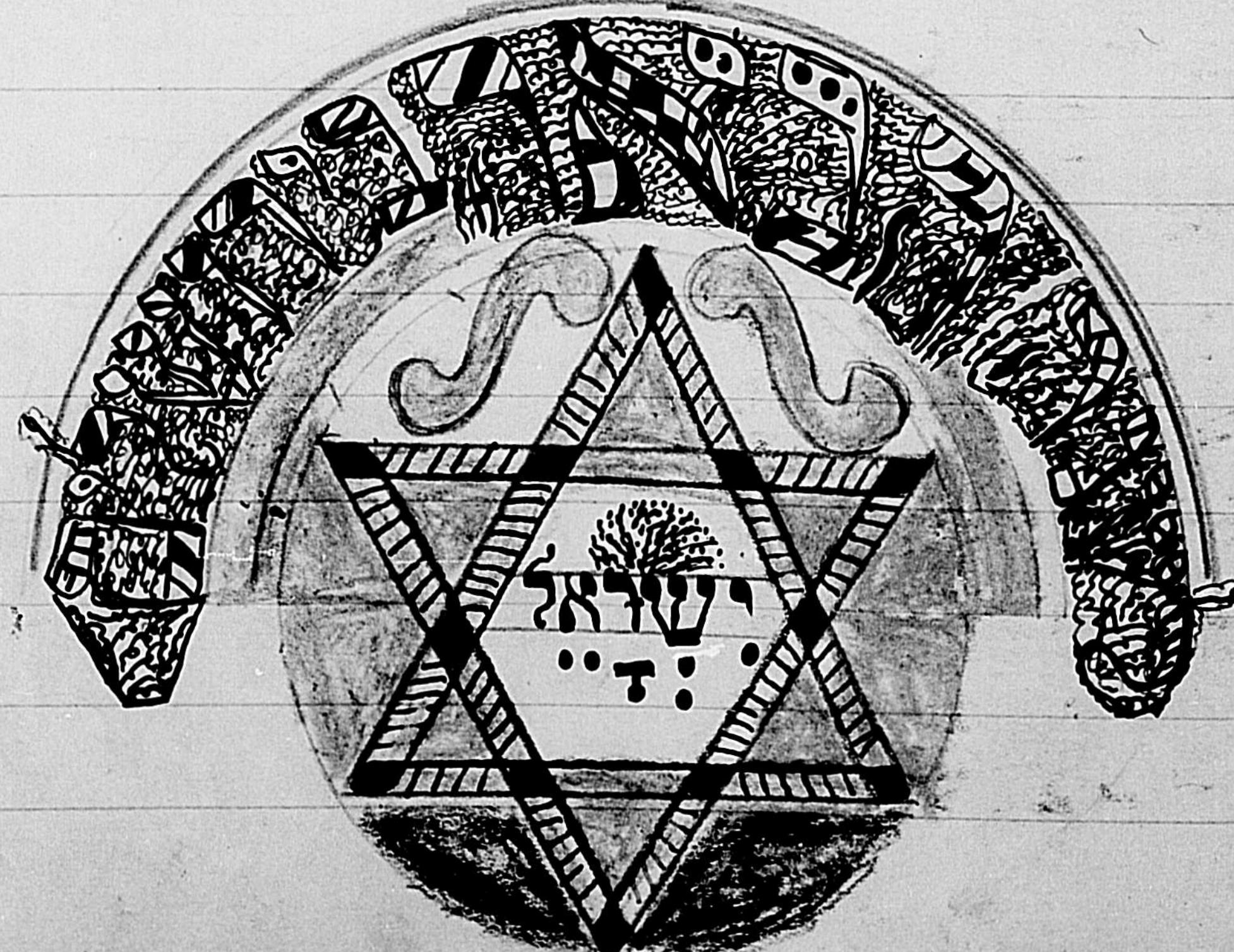
פְּרֻעָזִידָעָנֶט
גָּלָאָסְמָאָן
מִיטוֹוָאָרְ מַוְצָּאֵי יּוֹם
כְּפֹרֶת שְׁנִית

דיישוּהַל אֵיז לִיבְטִיג, עַס זָעַנְעַז זִיך צְוּ זָאַמְעַז וְעַהְוָמְעַז אַלְעַז מַעַמְזַע
בְּעַרְסַס, מִיטַּזְיְרָהַ פְּרוֹיְהָעַז אֵין שְׂוָהַל. דָּעַרְ פְּרֻעָזִידָעָנֶט עַפְעַנְטַדְעַס
מִיטְינְג אֵין וּוַיְנְשַׁטְסַט אַלְעַז, גַּמְרַ כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טְבוּבָה, אָזָן הָאַטְ רַעְפָּאַרְטָעַט
אַז דָּעַרְ פְּלַנְדְּרִי, אָפִילְיַהָאַט אַרְיִין גַּעַבְרָאַבְטַדְיַה סְוָמָה ٠٦٣% הַיְזָעָרָת, אָזָן אוֹרְ
פָּאַרְ יִשְׂרָאֵל אַפְּיַיל ٥٧ גַּהְיַדְעָרָת דְּאַלְלָעַז

OCT 13

עַס אֵיז פְּאַהְרַ גְּעַהְוָמְעַז נָאַמְנִיְשׁ
שְׁעַנוּס. אֵין עַלְעַשְׁעַנוּס. דָּעַרְ
רַאַזְעַלְטָאַט, פְּרֻעָזִידָעָנֶט יַעֲקָב
גָּלָאָסְמָאָן, וּוּסְ פְּרֻעָזִידָעָנֶט אֵין גָּבָאי יְחִיאַל
הַעֲרָמָאָן, וּוּסְמָאָן, טְרַעַזְשִׁירָעָר, בְּ טְקָאַטְשָׁ
יְהַשְׁעָוָה הַעֲרָמָאָן. יְאַלְקִיקָאָוּ, סִינְגָעָרָמָאָן, אַלְעַס
טְרָאַסְטִיס. יְהַעֲרָמָאָן רַעְוָרָעָנֶט,

עַס גַּעַפְאַסְט גַּוְאַרְעַן אַז בְּרוֹדָעַר אַלְיַעַזְרָבִיגְזָן
זָאַל אַפְּ בְּרַעַנְגָעַן דָּעַס סְעַמִּיטָרִי בְּאַטְעָן צְוּ דָעַרְ
שְׂוָהַל

צווויי "קיהעלאך" וואס גיבען מילך
א פרימער איז אין א הייניש
שטעתעל איז געוואראען א נשרף.
עס האט געזאלט הייסען איז ער
איז ארויס, בעירום ובחויסר כל
אבער או מ'האט איהם אונפרעגט
ויאס איהם פעהלאט, האט ער געגענטפערט
— וויא באלאד עס זענען מיר געבליבען
מײַנע צווויי "קיה" האב איך ניט וואס צו
זאלגען — וואס פאר א קיה? — פֿרְוָעָגֶט
מען דעם אידען, וויסענדיג איז ער גאטט
ניט געהאט קיין קיה? — איך מײַז דֿלָז
"כִּי בְּשֵׁם קָדוֹשׁוֹ בְּתָמָנוֹ" אֵין כִּי בְּוַיְשָׁמוֹ
לבונו" איז געוווען דעוו ערטאפעער.

הנושאים

די שוהל תפאָה

1949,
גבאי
יהיאַל

שנת ת'ישע
בְּגִלְאָסְמָאָן

חֲנֻכָּה אֲפָרָהָה לְקָדְשָׁוֹת

עס זיינע זיך צוּזַען געַזְמַעַן אלע געבעטענע געסט. מיט זיַהְרָע פֿרוּהָן, דער גבאי פֿאַלְעָק דַּאֲבָרָאָוָסְקִי האט געעפָעַנט דעם מיטינָג, און דער סעקריטער מ' ברוך בראָנוֹ, האט געלענט דעם פֿרָאַטְיכָּאל פֿוֹן אָגָאנִיךְ יַהְרָע טַעַטְעָלִיט, מען האט אָב אַגְּעַבָּעַן כְּבוֹד צוֹ אלע נְפָטְרִים פֿוֹן אָונְזָעָרָע שָׂוָהָל, דער גאנצָעָר עַולְם האבעז זיך אוּף געשטעלט, אלעס אַצְּיַיכָּעַן פֿוֹן צָעָר - מען האט אַיְחָה געפָאַדְעָרט - ר' יַחְיָאֵל הַכֹּהֶן, אָז עַר זָאַל עַקְלָעָרִין, דַּעַשְׁבָּאַטְאָטוֹנָג פֿוֹן דער היַנְטִיגָּע סְעוֹדָה טָוּ בְּסָלוֹ, דער עַולְם האט פֿיַין פֿאַברָאַכְט (הַן גַּשְׁמִוּת, אַיְזָן הַן רַחֲנִיוֹת).

מען האט געמאָכָט אַלְחִים, מען האט גַּיְוִינְשָׁעַן אַזְדִּי חַבְרָה קְדוּשָׁה, זָאַל נִיט האבעז גַּיְזָן מַתִּים אָגָאנִיךְ יַהְרָע, אָז אלע רְשָׁעִים זָאַלעַן באַקְוּמָעַן אַשְׁטְרָאָה

חֲנֻכָּה 38, חֲנֻכָּה יְרֻעָנְדִּינְגָּעָר

הַאֲטָפָרָאַכְט אַיְפָן שְׁעַנְסְטָעַן אָז בְּעַפְטָעַן אַיְפָן אַיְזָן מַעַן האט געפָינְעָשָׁט מִטְהָרָה

זִינְטָאָג, זָאת חֲנֻכָּה
דַּעַר היַנְטִיגָּע מַנְכָּה
פֿעַסְט אַיְזָ אַוְרָ
אָזְזִי אַיְ אַלְעַיְאָהָן
גַּפְרָוּעָט גַּוְאָרָעָן
מִטְפָּאַרְאָכְט אַיְן
גְּלָאָנָץ, בְּ הַעֲרָמָאָן
הַאֲטָפָרָאַכְט אַיְפָן
חֲנֻכָּה לִיכְטָן דַּעַר עַולְם.

אויפּן מהר"ל פון פראג
ווערט דער צעה להט, - איז אַ
גלה האט איהם אמל געה האלטען
אין שטעלען פראגען, אין
פראגע איז געווען, פאר וואס די
אידען דער מאנען אין שמונה
עשרה, די אבות אברהム, יצחק,
יעקב, אבער ניט משה רבינו.
וועליכער איז גיווען דער גראיסער
אידישער מנהיג אין פאה הייליגט
ב"אידיז" — זאס איז דער פאר
וואס משה רבינו, האט איה האט אַ
פֿסל אין דעד משפחה -- איז
געווען דעם מהר"לס ענטפער,
וואס פאר אַ פְּסָול. ? האט זיך דעך
גלה געווען דעדט, ער האט געה האט
אַ טווער יתרו, אַ גלה --

יעקב גלאסמאן ייחיאל הכהן גבאי פרעוזידענט תשתת שנות העמאנ

1949 // יאנפ

א מיטיניג אין שארך, ר' משה יוסף גליק. אלעס שכוש, האט זיך אנטזאגט פון דער שעול, איז געפאסט גיאווארען איז מען זאל נועבען. 00/ דאל' באנס צו מ' גליק פארדיינע אוטע ארבעט צו דער שעול איז איזוי ווי מיר האבען אוגטען (גאט) אין הימעל, אונ ער פאר לאזט ניט אפיקלע היין ווערעליל, איז דער ער. האט ער אונז צו געשיקט אמאן וואס איז פאסיק פאר דער שוהל תפארת ירושלים מיט דעם נאמען ירמיה קלין, אלעס.... חזן, אין צו אטעןדי שוהל — א גאנץiahר, פרייז גראילער אוואר, דאס הייסט, 00/ הינדרט דאלער איהו.

ב' בראנז האט האט בארכטנט איז עס איז, פארהאנען צו קייפען סעמעטר (בית חיימ) פון בראנד**במקח השוה**, אונ דישוהל האט איהם געגעבען די פאלע רעכט צו האנדלען וועגן דעם מהה, אין צו ברענגן אראפארט צום נעקסטען מיטיניג,

шибה

כט' טבת ספט. 30.

א מיטיניג אין

עס איז פארגעקומען אדיבאטע, איזו ווי דישוהל האט אגריסע אויסגאבע, ד' הוצאה איז גראוסער ו' די הכנסה, איז געפאסט געווארען, איז העברען דיזעס איז ניטיג, נאר בעי' נעהסטין מיטיניג אועט מען פאר האנדלען, ד' סומע פון העברינג דידיוס.

ר' לוי יצחק בארכיטשעוווער האט אמיאל. גיאנדיג אין גאס, באגענדא אינגערמאן לויפעריג שנעל. כמעט אהן אין אטטעם, — וואהיין לויפסטו. עס, איזו שטארק — יונגערמאן — האט אים דער בארכיטשעוווער געפרעגט, — איך לוייך זוכען פרנסה פאר מיר אין פאר מיין פאניליע — האט אים דער יונגערמאן גענטפערט. — און פץ וואנען וויסטו — האט אים דער בארכיטשעוווער וידער געפרעגט, — איז דין פרנסה לוייפט פאר דיר, און דה יאסט איר נאה, גאנמער איז גאר דין פרנסה הינטער דיר, און מיט דין לוייפען אנטלייפסטו פון איר. ג....

8. FEBR. שבט פראנע פון רעדין דידיט, ד' מזטבערס האבען געפאסט מיט א מאזשארטן, א' איהה, 6. דאס איז, דאלוי אססעסעמאנט, א' קומיטען פאר (מעופ חיטין). ריטשליך, וויסמאן. — עס איז געלומען גפונ האספיטאל א לעטער אויך האפ — צו מיר ווילען הרבען א גאוירנער אין דיר בארד, ... אין אויב יא צאלען מיר אריין שיקען אטשעה פין. ג' דאלער און מיר האבען געפאסט איז אינער פרעוזידענט יעלב גלאזמאן זאל דין גאוירנער אין האספיטאל אוף האפ פון דער שוהל תפארת ירושלים

א חזן איז געשטאנען ימיס נוראים ביים עמוד, און האט זיך געגראטלט ביי" אָפֶּלְפִּי שָׁאַנְיִי כְּדָאֵי, געהט צו אֲבָלְ-הַבִּית און פרעוגט איהם איז שטיל: חזן, איז איהר קענטנישט, איז איהר טויגט ניט, צו וואס קרייכט איהר צום עמוד, גאנטפערט דער דער חזן: על בן אבקש. דרייבער בעט איך, איז מען זאל האבען אינצעה העניש מיט מיר, און מיר פון עמוד ניט אוחקטריבען

זה היום.
שהוינר לו ב'

אֲרַב הָאָט אַמְּאָל בְּאוּגָנָט.
שְׁבָת בִּיטָּאָג, זִיְנָעַם אֲגַעְוֹעַזְעַנָּעַם
בְּעַל-הַבִּית, וּוְעַלכְעָר אִיזְפְּרִיעָר
גַּעַוּעַן אֲפְרוּמָעָר אִיד. גַּעַטְרָאָגָן אֲבָאָרֶד
אוֹן גַּעַוּעַן אֲשְׁוּמָר שְׁבָת. אוֹן אִיצְטָעָר –
זַעַט עָר אִים אֲגָלוָה. אֲפְגַּעְגַּלְטָדִיבָאָרֶד
אַין טְרָאָגָט דֵי גַּאֲלָדָעָנָע קִימָט פִּין זִיְנָאָשָׁה
בְּפִרְהָסִיא – מַאֲכָט דָעָר רָב צְוָאִים –
אִיצְטָפָאָרְשָׁטָי אִיךְ פָּאָרוּאָס אֹוְפָן וּוְאָרָט
”וְהַתְּגָלָה“ (וַיָּקָרָא יְהוָה) שְׁטִיכָת אֲשְׁלָשָׁת
(שְׁלָשָׁת אִיז אַזָּא “טְרָאָפָה” אוֹן אַוְיָק אֲקִיטָה)

תְּשׁוּבָה
פֶּרַיִטָּאָג יוֹם אֶת שְׁבַט פְּרִשָּׂת יְהוָה
FEBRUARY 18.
1949

וַיַּצְמָאֵן אִינְגַּלְנְדְּרָן פְּרָעָזִידְעָנֶט פּוֹן יִשְׂרָאֵל מֵיט אֲשֶׁר חִירְנוּ אוֹתְהַקְיָעָת שְׁוֹפֵר

תְּשׁוּבָה
פֶּרַיִטָּאָג יוֹם אֶת שְׁבַט
1949. 24. אֶזְרָקָה
כְּה נִסְיָה

אַיִל
מִיטִּינְג אַיִל

בַּיּוֹם מִיטִּינְג אַיִל בְּאַשְׁלָאָסָעָן גַּיּוֹאָרָעָן אַז מַעַן זָאַל מַאֲכָעָן אַקְאָמוֹבָיְעַן צָו
קְלֻעָּטָעָן גְּעַלְטָן, צָו לְלִינְעָן דָו שְׁוֹרָלָן - נָאָרָן וְעוֹן מַעַן וּוּעַט וּוּסָעָן וּוּפָעָל עָס וּוּעַט
צְיַיְן דָעָר פְּרִיִּז פִּין דָעָם גְּלִינְעִידִי שְׁוֹגָלָן, פּוֹרִים צָו דָעָר מַזְגָּלָה אַיִל קְלֻעָּטָעָן
גַּעַוְאָרָעָן אַסְוּמָע גְּעַלְטָן פָּאָר עַזְרָת הַתּוֹרָה. אַיִל אַבְגַּעַבָּעָן צָו רִיכְטִיגָּעָן פְּלָאָז

פֶּסְחָה אַיִל טְזָאָה

אַלְעָן מַעֲמָבָעָרָס זָעָנָעָן - זִיךְרָן צְוֹזָאמָעָן גַּעַהַוְמָעָן אַיִל שְׁוֹהָל צָו הַעֲרָעָן אַיְצָעָר
יְעַרְעַדְגָּעָן חִזְנָן דָאָוּעָנָעָן, אַלְעָן זָעָנָעָן גַּעַוְעָן צָו פְּרִיִּדָעָן פּוֹן זִיְעַתְפָּלָת אַיִל זִגְעַשְׁמָמָעָן
דָאָוּעָנָעָן. דָאָס אַיִל דָעָר חִזְנָן יְרָמִיהָ קְלִין.

בַּיּוֹם מִיטִּינְג אַיִל גַּעַמְאָכָט גַּעַוְאָרִין) JUNE 21.
אַלְעַפְעָר. מִיטָּדָעָן פְּעַנְטָנָעָר פְּאָקָס סִוּן יְבָן
אוֹס צְוַפְעַנְטָעָן דִי שְׁוֹהָל פְּרִיִּז 45. 700
מִיְּמִיאָרְקָאָהָהָאָט דְעַנְעַטְעָטָהָ פְּעַנְטָצְוֹדָעָרָשָׁה

אוֹזְקָאָזָמָעָן, אַיִל בִּיגָן, אַיִל גַּעַנוֹמָעָן אַלְעָסְבָּעָל
שְׁחָרִית פָּאָר יְסָמְבָּזִים - אַבְעָר לִיְדָעָר
אַיִל גַּעַקְוָמָעָן, אַיִל שְׁלֹזָהָ פּוֹן מִיְּבִיג אַיִל
עַד פִּילָט נִיטְבִּיס בְּעַסְטָעָן גַּעַזְוָנָט. אַיִל קְעָן
נִיטְקְוָמָעָן, אַיִל אַבְעָל שְׁחָרִית -
מַעַן הָאָט צָו גַּעַנְעַטְעָן אַמְאָן פְּינָחָס קְלִיָּן
אַלְעָס אַבְעָל שְׁחָרִית, פָּאָר פְּרִיִּז 45.

יזכור אלוקים את נשמת הגבורים, החלוצים והבחורים אשר מסרו את נפשם על גאותה ישראל, ימצא מנוחה נכונה תחת כנפי השכינה, לתפארת בחורים ומחמד העלמות, זקנים ונערים, אבות ואמהות שנפלו במלחמת הרקודש, שנרגו, שנשחטו ונשנרכו וננטבעו ונחנקו וננפزو עצמותיהם ולא הובאו לקבר ישראל, מנשרים גלו מאריות גבו לפדות אדמתנו ולהישיב שבותנו ולהרים קרנו בציון כבתחילה, לכז בעלה הרחמים יסתירם בסתר כנפיו לעולמים יצרור בצרור החיים נשמתם במעלת קדושים ותורים, בזוהר הרקיע מזהירים ובאור מרים-
ישראל מאירים, Amen,

הנארתידישל

האנטיגיטען

טראָל וּנוֹפְּאָה יְחִיאָה

פַּרְגּוֹזֶןְגּוֹזֶן

גבאי טני טיקאטש

שנת חמשת אלפים ושבע מאות ועשר לבע

מִבְּזֹאָר מַזְצָאָר יְזֵם פְּפּוֹר אֵין שׁוֹהֵל ◆

זער פרעוזידענט ב' גלאזמאן האט עעפינט דעם ^{מיינטיג} אין ווינשט. אלע אוועצענדע א גאר כתיבה וחתימה טוביה. אין האט ראהרטעט איז דעד כל נדרי אפיק האט ארין געבראכט ^{הינדרטן} 600.

עם איז פאהר געקו מען
געזעלטאָט פ' בראנז גבאי יהיאל הערמאָן.
גבאי שני דוד טיקאטש, טרעזישירער דוד טילנער, גאלדבער
סעריטעד, בהערמאָן אלעס רעווידענט פאה דעם יאהר, 1950/
די קומישע צו גופען אתרוגים יהיאל הערמאָן, יעקב קראטשמאָן,
אי קומיתע אועק צו טראגען, קלנדי געלט אויף ריכטיגען פלאין גלאזמאָן הערמאָן

December 18.

December 4, 1949.

מ' בראנז האט גיעעפינט דעם מיטיניג, אוון
האט אויך גינאמען די פרדאָע, פון הצעערען
די דיס פון דער שוהל, עקלעהרנידיג, איז
מויט די געלט, וואס די שוהל קרייגט ארין
געונען מיד ניט אוינפהאלטען די שוהל, -
אי נאך צלאגאָע דיבאתע, איז גיוען א פארעאָ
לאג גמסאָכט ג'וואָרין פון ב' קראטשמאָן,
אי גישטיצט פּוֹנְבָּק' קוֹיפְּנָאָן אַז 2/ דאלעָ
אי אָהָר דיוט, זאל גַּרְעַכְעַנְט וּוּרְעַן וּעְדַעַן
מעמבער, נישט ארין רעלענדיג. אַסִּיט
אי עליות - - אַרְעַקְאַמְּאַנְדְּאַצְּיָע פּוֹנְדָּעָ
בָּאָרְדָּ אַז מַעֲן זָאַל דָּוָס אַרְיָן בָּרוּנָהָעָן
צַו אַזשענעַדְלָאַל מִיטִּינְג, אַ פָּרְשָׁלָאוּ
פּוֹנְבָּק' טְרִיחָבָּ אַזְוָן לְאַשְׁטִיטָץ בָּי וּסְמָאָן
אי זְוִי וּזְעַר מִיטִּינְג וּוּעָט פָּאַסְעָן אַזְוָן וּוּעָט
דִּין

א דארפֿס – גוּ האט זוֹק מג'יר געוווען, פונקט
ראשׁ-שְׁבַּט, לכבוד ראשׁ-חודשׁ האט מען אין
בית-המדרָשׁ גימאכט לחיים, אין מען האט דעם
ווע אוּר מכבד מיט א כום, חמשה עשר בשבט, האט
מען אוּר גיטרינגןען אין בית-המדרָשׁ משקה, און
מען האט דעם גֶּר אוּר מכבד מיט א כוסה. —
ראשׁ-חודשׁ אדר – זוֹידער (מיאזן) געטראינגןען, לכבוד
דעם פרײַליכען חודשׁ, נאכדעט – פּוֹרִיס, איז דאָך אֵ
אוּדי אַ מְצֻוָּה צוֹ טְרִינְגָּעַן, שְׁפַּעֲטָעַר, רְאַשׁ-חֲוֹדֵשׁ
ニִסְן, יּוֹם טּוֹב פְּסַח. — מֵהָאַט גַּעֲטְרָוְנְגָּעַן, אָוּן דָּעַר
גר איז געוווען אוֹפְּזַן זִיבְעַטְעַן הַיְמָעֵל. — אַיְמָמִיטָן
זָמָעָר בְּאָגָעָגָעָט זִיךְ דָּעַר גֶּר מִיט אָן אַנְדָּעַדְאָפָּס
גוּ. — פְּרָעָגָט אִים יְעַנְעַר: "אַיְוָאָן וּגְעַפְלָט דִּיר דִּי"
אַיְדִישָׁע אַמְוֹנוֹה עַפְעָס". ? ... מאכט אַיְוָאָן – צוֹס גּוּ:
אוּ, בְּרוֹדְעַר, סִיז אַגְּזַעְן בַּי אַיְדַּן, מַהְאַלְט אָין אַיְזָן
טְרִינְגָּעַן!. — זָגָט דָּעַר גּוּ: – אַוְיב אַזְוִי וּוּעַל אַיְךְ אַוְיךְ
אַגְּנָעָמָעָן דִּי אַיְדִישָׁע אַמְוֹנוֹה, – גַּעַזְאָגָט אָוּן גַּעַטָּאָן,
ער האט זִיךְ מג'יר געוווען אַיְזָהָדָשׁ תְּמִיזָן, גַּעַקְוָמָעָן
"שְׁבָעוֹת עָשָׂר בְּתִמְוֹזָה" מַפְּאָסְטַן, דִּי דִּרְיָה וּוּאָכָעָן" –,
מַקְלָאָגָט "תְּשָׁעָה בָּבָּאָבָּ" – מַפְּאָסְטַן מַקְלָאָגָט.
ראשׁ-חֲוֹדֵשׁ אַלְוָל" – מַזְוַיְגַּט "יּוֹם כְּפֹור" – מַזְפְּסַט
אוּן מַזְוַיְגַּט – לְיוֹפְטַן דָּעַר גּוּ אַוְונָק צוֹס פְּרִיעָרְדִּיהָ גּוּ
מייט אַגְּעָוָאלְד: טְטִישָׁשׁ ? דִּי האַטְטַן מִיר גַּעַזְאָגָט
אַזְבָּי אַיְדַּן טְרִנְגַּטְעַט טְעַן אָוּן סְאִיזְרְיִיךְ: צוֹס סְוּקָן
כָּאָסְטַן אָוּן מַזְוַיְגַּט" מאכט דָּעַד עַרְשְׁטָעַר גֶּר צוֹ אַיהֲם;
הַגָּסְטַן אַבְּיַטְעַד מַזְלָן, דִּצְטַן דַּוְכִּיזְטַן גַּעַקְוָמָעָן, האָסְטוּ
הַאַיְלָעָן אַגְּזָעָן...

טְהֻרָה בְּשִׁבְעָה שְׁמַעְנָה יִשְׂרָאֵל

טְהֻרָה בְּשִׁבְעָה יִשְׂרָאֵל

עס איז אַ מנהג, בְּכָל יִשְׂרָאֵל, אֲז מַעַן זָאַל מַאֲכָעָן אַ פַּעֲוָהָה שֶׁל מִצּוֹה טְוֹסָלוֹ, הַאלְטָעָן מִיר פּוֹן דָּעַר מַצּוֹה. עַס זַעַנוּן זִיךְ צַו זַאמְעַן גִּיקְוָמְעַן אַלְעַ חַבְרָה קִדְישָׁה לְיִטְהָר. אַיְן אוּרָק אַפְּאָרָעָר בְּעַל הַבַּתִּים פּוֹן שְׁוֹהָל. מִיטְזִירָעָן כְּרוּיָעָן, אַיְן דָּעַר גַּבָּאי פְּאַלְעָה דָּאַבְּרָאָוָסְקִי. הָאַט גַּעַפְעָנָט דָּעַם מִיטִּינָג, אַיְן דָּעַר סַעַרְרִיטָעָר מַבְּרָאנְזָה הָאַט אַלְעָנָט דָּעַם פְּרָאַטִּיקָאָל, פּוֹן אַגְּאָנָעָץ יָאָהָר, אַיְן אַלְעָן פְּעַרְזָה הָאַבָּעָן זִיךְ אַוְיךְ גַּעַשְׁטָעַלְטָה. אַפְּ צַו גַּעַבְעָן כְּבָוד צַו אַלְעָנָעָן נַפְטָרִים פּוֹן אַגְּזָעָרָעָ שְׁוֹהָל, – דָּעַר עַולְמָה הָאַט פְּיִינָן פְּאַבְּדָאָכָט (הָן גִּשְׁמִיוֹת. אַיְן הָן רַחֲנוֹת) מַעַן הָאַט גַּעַמְאָכָט לְחִיִּים, אַיְן מַעַן גַּעַוְוִינְשָׁעָן דִּיחְבָּרָה קִדְשָׁה אַז זִיךְ זַאֲלָעָן נִיטָה הָאַבָּעָן קִין מַהְתָּמָם דָּעַם יָאָהָר

39,

יִצְעַנְדִּיגְלָזֶר

חַנּוּכָה

פְּצִיסָּה

אוֹרְחֶשֶׁלְיִשְׁרָאֵל

גבָּאי יְחִיאָל כָּהָן הָעָדָמָאָן
אַזְוִי וּוֹידָעָל גַּבָּאי עַמְצִית אַז אַינְזָעוּרִי
שְׁוֹהָל, עַקְסַעְסְטִירָטָה הָאַט נָאָר אַגְּזָעָר
גַּעַטְרִיעָר בְּרוֹדָעָר יְחִיאָל, נִיטָה פְּעַרְפָּעָלָט
צַו בְּעַנְשָׁעָן חַנּוּכָה לִיכְטָה אַיְן שְׁוֹהָל, אַבְּעָר
דָּאָס מַאְהָל אַז גַּעַוְוָעָן זִיךְ עַרְשָׁט אַיְנְיַעַלְסָט
חַתּוֹנָה הָאַט עַר נִיטָה גַּקְעָנָט זִיךְ אַיְן שְׁוֹהָל
בְּעַנְשָׁעָן דִּיחְנּוּכָה לִיכְטָה, וּוַיְלָעָר אַז גַּעַוְוָעָן
אַיְן שְׁוֹהָל, אַיְן שְׁוֹרָד בְּיַזְיָין שְׁמָחָה, אַבְּעָר עַר הָאַט
זִיךְ בְּשַׁתְּיִקָּה אַרְוִיס גַּעַדְרִיטָה פּוֹן אַלְעָמָעָן, אַיְן אַז
גִּיקְוָמָעָן אַיְן שְׁוֹהָל, דִּי אַלְעָוָוָסָט זַעֲנָעָן גַּיְוָעָן אַיְן
שְׁוֹהָל, הָאַבָּעָן עַמְגַיְוָעָן, אַז עַר זָאַל זָוָהָזָיָן
אַגְּטָעָר עַלְטָעָר, אַיְן דָּעַר לַעֲבָעָן חַתּוֹנָה צַו מַאֲכָעָן
אַלְעָאַיְנְקָלָעָר, אַיְן מַעַן הָאַט גִּטְרִינְגָעָן אַלְעָ
צַו זַאמְעָן לְחִיִּים לשְׁנָה הַבָּאַבְּרוּשִׁילִים

דָּעַר פְּרָעָזִידָעָנָט בְּבְרָאנְזָה הָאַט
גַּעַפְעָנָט דָּעַם מִיטִּינָג, חִזְוֹן קִלְיָין הָאַט
גַּבְעָנָשָׁט חַנּוּכָה לִיכְטָה, דָּעַר פְּרָעָזִידָעָנָט
הָאַט בְּאַדְאָקָט דִּי גִּומִּיטָעָן פּוֹן צְוָגְרִיטָעָן
דָּעַם סַאָפְּנָעָר גַּלְאָזָמָאָן דָּאַבְּרָאָוָסְקִי, קַאְפְּמָאָזָן
טִילְנָעָד, אַזְוִי שִׁי גַּעַרְמָאָנִיָּעָ אַז פְּאָהָר גַּעַהְמָעָ
הָאַט דָּאָז גִּילְיָינָט דָּעַם פְּרָאַטִּיקָאָל פּוֹן אַסְפָּטָילִי
בָּאַרְדְּמִיטִּינָג, אַיְן גּוֹטָן גִּיהִיְסָעָן בְּיַדְעָר גַּאנְצָעָ
מַאֲזָשָׁאָרְטָעָ, דָּעַם סַאָפְּאָר וְאָס עַס אַז צַו
גַּעַגְּרִיטָט גַּיְוָאָרִין פָּאָר בְּמַגְחַנּוּכָה סַעְוָדָה, הָאַט דִּי
מַזְטִילְנָעָד, אַלְיָיִן בְּכָבוֹדָו וְעַצְמוֹ זִיךְ עַסְוָה, גַּעַוְוָעָן
אַז גַּאֲכָעָן לְשָׁמֶן מַצּוֹה, דָּעַר עַולְמָה אַז גַּעַוְוָעָן
זִיךְעָר צַו פְּרִידָעָן פּוֹדִי שִׁי גַּעַרְבָּעָלִי בְּאַטִּישָׁטָע
חַנּוּכָה סַעְוָדָה,

חברה קדיש האקומט אַחָלָק

ווען זי' וועלען זיך האגען אפרעכענען – ניט אויז
מייט איהם – ווי מיט צוויטע פרי' רביה לה
וועלכע האט מיט איהם קיין גינדר ניט גיהאט
אין איז אויז נאר מעלה קמענטע פון איהם
מייט אמא-איז פיס דער שמוש געוואדען
הראנק. אין גישטארבצען, ריבקה ליע האט צי
ויסען גיטהן דיחבורה יד'יטה, זי' זאלען גומען
איהם טאנן זיין רעכט, איז געגומען דער גבאי מיט
מייט וואסער, אונדי פערטע מיט טרענטשעס
אפר מענשען אין גיעזאגט; רבקה ליע, לייג אועע
(555/ריבעל). פאר דער חברה גדים. ווועט דעם
מות. מcker זיין – איז דיאט דערהערט אדוינע
רייד, האט זיך אונגעכט בעיט האפ מיט
ב'ידע הענט און אונגעהויבען ווינען, אין זיך
וועיליכע פלעגען קומען קליבען נדבות. האבען
עהאט א מקום מנוחה; דא זינען זי' געשלאפען
געקאנט זי' ערע מאלץ' טען, אויסגעפאקט
זי' ערע פעלעה און זיך געפיהלט ב' זיך אונדער
היס – אין און ארומאן איז שלאף ג'ווארין,
איז ער געלעהן דא ביז ער איז – אדער געזונט
געווארין, אדער גישטארבען, – וויהי הימ. איז
געומען אַרְעָמָן פון דער פרעמר, און הקדש און
איז קראעה זיאווארין, קיין דקטער איז ניט געוווען,
אבוהס דער רופא, האט עט געהגבען, פערשידיגע
معدעצי'ען, און עט עט יהאלפער ווי אַטוּיטען
באנגעס, און דער ארומאן איז גישטארבען, – און מען
האט באילט צו וויסען געטען פ'יס' דער שימוש פון
דער חנוה קדיש, און פ'יס' איז באילט עקומען
אין הגדש, מטהר זי' דעם מת, פ'יס' דער אריגער
שמש, האט גויסט איז. עדער אידמאן האט
אביסעל געלט, האט ער זיך גינומען צו דער
(ב' בדילה") און דאס מאל האט ער באגלייקט,
ער האט גיפונען איז גענעט און דעם אידמאנס
גליידער אַמנָהו יפה פון אפהר טויזינט (דאלאו ריבעל
מען האט דעם ארומאן באגראבען, פ'יס' דער
ערלייכער שימוש איז מיטאמאל געווארין אַ
גביר-ענקים, און ער האט אונגעהויבען ליען געלט
אויף פראנט, פ'יס' דער שימוש איז געוווען אַ
גרויסעד קומצן, און האט ק'גמאַל ניט געהגבען
עפעס פאר צדקה, ווי תלמוד תורה. קמח – עניש
אדער אנדרדע הצטרכוס', און איז ווי ער איז
שווין געוווען אַזָּקָן אַרְבָּעָר שבעים, האט ד'
חברה גדים, ארויס געקוקט, אויף דער צי'יט

ירז'ונצ'אליס

תפארת

ופלה
לשלום מדינת ישראל

די פאהן

די פאהן פון מדינה ישראל
אייז אויף איביגען צייטנען
אין פעסטען זיכערה הענט

תפלה לשלום מדינת ישראל עיי
הרב אוּהשׁע בשבותות ובחגיהם
אחרי קראת התורה. יסודה
ותיקנה רבותינו שבארץ ישראל
רובנים ראשונים הגראי' הארצו.
והגב' עוזיאל שליטה

אבינו שְׁבָטִים צור ישראל וגואלו
ברך את מדינת ישראל ראשית צמיחת
גואילתו. הָאֵן עַלְיהָ באביהת חסדר ופרוחת עליה
סכת שלומך ושלח אורך ואמתך לראשה
שערה ויעצ'ה ותגנ'ם בעזה טוביה מלפנים.
— חזק את ידי מגני ארץ קדשנו והנחילים
אליהינו ישועה ועתרת נצחון תעטרם וננתת
שלום הארץ ושמחה עולם לישביה,
ואת אחינו כל בית ישראל פקד-נא בכלי
ארצאות פזריהם ותוליכם מהריה קוממיות
לציון עירך וליחסלים משפט שמה. כתוב
בתורת משה עבדך, אם יהיה נדחה בקצת
השמיים ממש יגbatch יי אליהך וממש יזכה
וחביך אל הארץ אשר ירשו אבותיהם
וירושתיהם, ויחד לבבנו לאהבה וליראה את
שםך ולשמור את כל דברי תורה, הופע
בחדר גאון עזך על כל יושבי תבל הארץ.
ויאמר כל אשר נשמה באפו יי אלהי ישראל
מלך ומלכותו בכל מושלה. אונן סלאן

בלוט און מרענץ

די וועיליכע זואס האבען זיך מוסר נפש על קידוש השם, אין ניט אויך איגעבען זיינער אמונה, את דער חורבן פון אלע קדושים זואס זיינען נגעבע אומגעקומווען אומשולציג, וויל זיינען יודען. מיט מיתה-משונת. **מי באש, מיבחרב, מיברעב, מישרפַּה, מיבחנַה, ומיבמקַלֵּה**

בליט און טראנירען

ニישט גימאכט גיין איןטערשייד פון | אַגְּלִיזַּןְדֶּזְ בִּיזְ אַגְּרַעַןְ
סְטַעַןְ, אַהֲןְ רַחֲמָנוֹתְ, זַיְהַבְּעַןְ גִּיקְוָקְטְ דַעַםְ רַוְצָחְ אַיְןְ דִי אַוְגָעַןְ אַרְיַיןְ
ימָחְ שְׁמוֹ וְזָכְרוֹתָמָה אַתְ אַרְץְ דִּיטְשָׁלָאנְדְ. מַתְהַתְ הָאָרֶץְ לְעַדְ

וועדי פען גען ניט ארויס שרייבען דעם גרייסען צער ווען אלע קדושים זיינען גיטביבען איווארען פון די טרייפונה אי, פינסטערען רוצחים, מצאן לטבהה צוד שחייטה ווי אַחֲאיַשְׁעַןְ, מְעַרְדִּישְׁעַןְ, וַיְאַטְיְגָעַרְ וְוָאַסְפָּאַרְ צִיקְטָ דָאַסְ אַוְשָׁוְלְזִיגְעַןְ לְעַמְלָעַןְ אַטְדִּי לִיכְטִיקְיִיטְ וְוָאַסְ (כְּבִיכְוָלְ) האט באַהֲלָטָעַןְ, פַּאֲרַ יְחִידִי סְגָולָה אַוְיַף לְעַתִּידְ לְבָוָא וּוְעַטְ אַיְךְ זַיְןְ פַּאֲרַ אַלְעַ קְדֹשִׁים וְטַהוֹרִים זַיְנָעַןְ נְעַבְעַרְ אַוְשָׁוְלְזִיגְעַןְ גַּעֲקָמָעַןְ עַלְ קְדֹשָׁתְ הַשֵּׁםְ פָּוֹןְ הַיְּטָלִירִישָׁעְ רַוְצָחִים וְמָחְ שְׁמָםְ וְזָכְרָםְ וְיִנְגָּהָםְ נְקָמָתְ דִםְ מַאֲחִינוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵלְ, אֲשֻׁוֹאַרְצָעְ פִּינְסְטָעָרָעְ מְפָוָלה אַוְיַףְ הַיְּטָלִעָרָעְ מִטְ אַלְעַ זַיְנָעַתְ הַמְשָׁתִיתָןְ אַלְמָאַ רַחֲמִים שָׁוֹכוֹן בְּמְרוּמִים הַמָּצָא מְנוּחָה נְכוֹנָה תְּחִתְפְּנִיְהָ שְׁכִינָה בְּמַעֲלוֹת קְדֹשָׁס וְטַהוֹרִים בְּזַהֲרַה רְקִיעַ נְשָׁמָתָם שְׁהַלְכָוּ לְוּלָמִים בְּגַן עַדְיַהָא מְנוּתָתָם, וַיְנוּחַ עַלְ מְשִׁכְבָּם אַמְזָןְ, יַתְגַּדֵּל וַיַּתְהַדֵּשְׁ שְׁמָה רְבָאְ, יַהְאֵ שְׁלָמָא רְבָאָתוֹ שְׁמַיָּא וְחַיִים, עַלְיָנוּ וְעַלְ כָּלִ יִשְׂרָאֵל אַמְזָןְ

הַיְּטָלָעָרָעָמָןְ יְמָה שְׁמָרְ וְזָכְרָןְ אַמְזָןְ

269
367
התקלה

בית

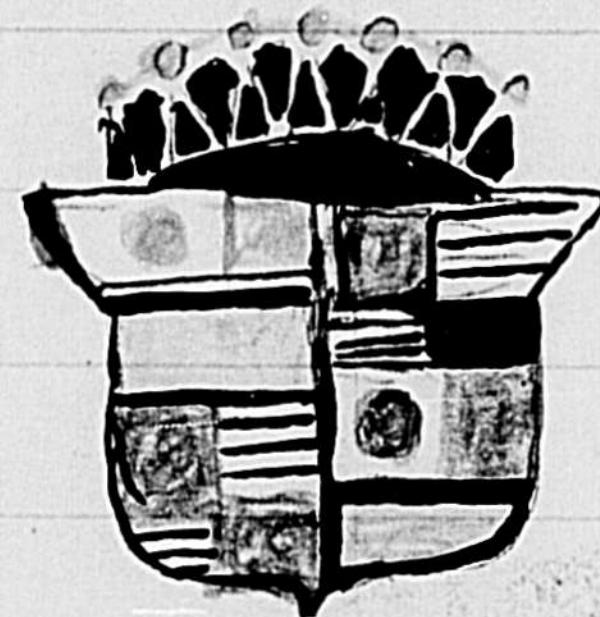
צִיּוֹן
יִשְׂרָאֵל

חֶבְלִי לִידָה פָּנוּ דַעַר אִדִּישָׁעָר גָּאוֹלָה

יום א' א' א'יר תש'

זונטאג אפריל
1950. 23.

זה היום עשה הִנְגִילָה ונוֹשָׁמָה בוּ

התקלה

כָּל עַזְר בְּלַבְבָּס פְּנִימָה: נְפִשְׁׂה יְהוּדִי הוֹמִיר
וְלֹפְאָתִי מִזְרָח הַדִּימָה: עַיְן לְצִיוֹן צֻופִיה -

עַזְדָּלָא אֲבָדָה תְּהוֹתָנוּ
הַתְּהוֹהָ שְׁנוֹת אֱלֹפִים:
לְהִיּוֹת עַם חַפְשֵׁי בָּאָרֶץ נָנוּ
בָּאָרֶץ צִיּוֹן וַיְרוּשָׁלָיִם

ר' אבא בר דמיינא איז געוווען אַשְׁנוּיַנְדָּעַר,

אי נמא לאט ער געארב"ט, אין דער הויז פון אַגְּעַזְעַנְדִּינְעַר אַזְנָט, האט דער אַיְ אַיהם גַּעֲנַעֲבָעַן
אַשְׁטִיקְקָעַל פְּלִישָׁ פֿוֹן אַנְבָּלָה צְוּעַסְעַן, אַיר וּוֹעֵל
דאָס נִיט עַסְעַן - עַס ! האט דער גּוֹי אַעֲשֶׂרְיָעַן - אֹיבָנִיט. וּוֹעֵל אַיךְ דִּיר דֻּעָרְהָרָגְעַנְעַן. האט ר' אַבָּא
עַעֲנַטְפָּעַרְט : אֹיבָדִי וּוֹילְסְטָמִיךְ הַרְגְּעַנְעַן, קְעַנְסְטָו
דאָס טְרָהָן, אַיךְ וּוֹעֵל קִין נִבלָּה נִיט עַסְעַן, וּוֹיֵל אַיךְ בְּבִין
אַיְ אָונָעָס אַיז מִיר פְּעַרְבָּאַטְעַן, "הַעֲלָל צּוֹ" האט דֻּעָרְ
גּוֹי גַּעַזְאָגָט נָאַכְדָּעַם, אַטְצָט וּוֹעֵל אַיךְ דִּיר אַוְיְסְזָאַגְעַן
מוֹיְן סּוֹד, אַיךְ הַאָב גַּעַמְיָעַט פְּוֹנְגָט פְּעַרְקָעָה עַרְטָט, וּוֹעֵן דִּי
וּוֹאַלְסְטָמִיךְ יָאַעַסְעַן דִּי נִבלָּה, וּוֹאַלְטָמִיךְ דִּיר דֻּעָרְהָרָגְעַן.
וּוֹיֵל אַיךְ גְּלוּבָּ, אַיז יְעַדְעַר מְעַנְשָׁ דָּאַרְךְ הַיְטָעָן זִין
גְּלוּכָּעָן, אַיז אַיְנָעָר אַיז אַיְנָעָר אַגְּיָדָה עַרְזִיךְ
פְּיַהְרָעָן וּוֹיֵגְיָן. אַיז אַיְנָעָר אַיז דָּאַרְךְ עַרְזִיךְ פְּיַהְרָעָן
וּוֹיֵגְיָן אַיךְ דָּאַרְךְ עַרְזִיךְ אַידְיְשָׁקְיָט (יְוֹשָׁלָמִי שְׁבַעַתְּ)